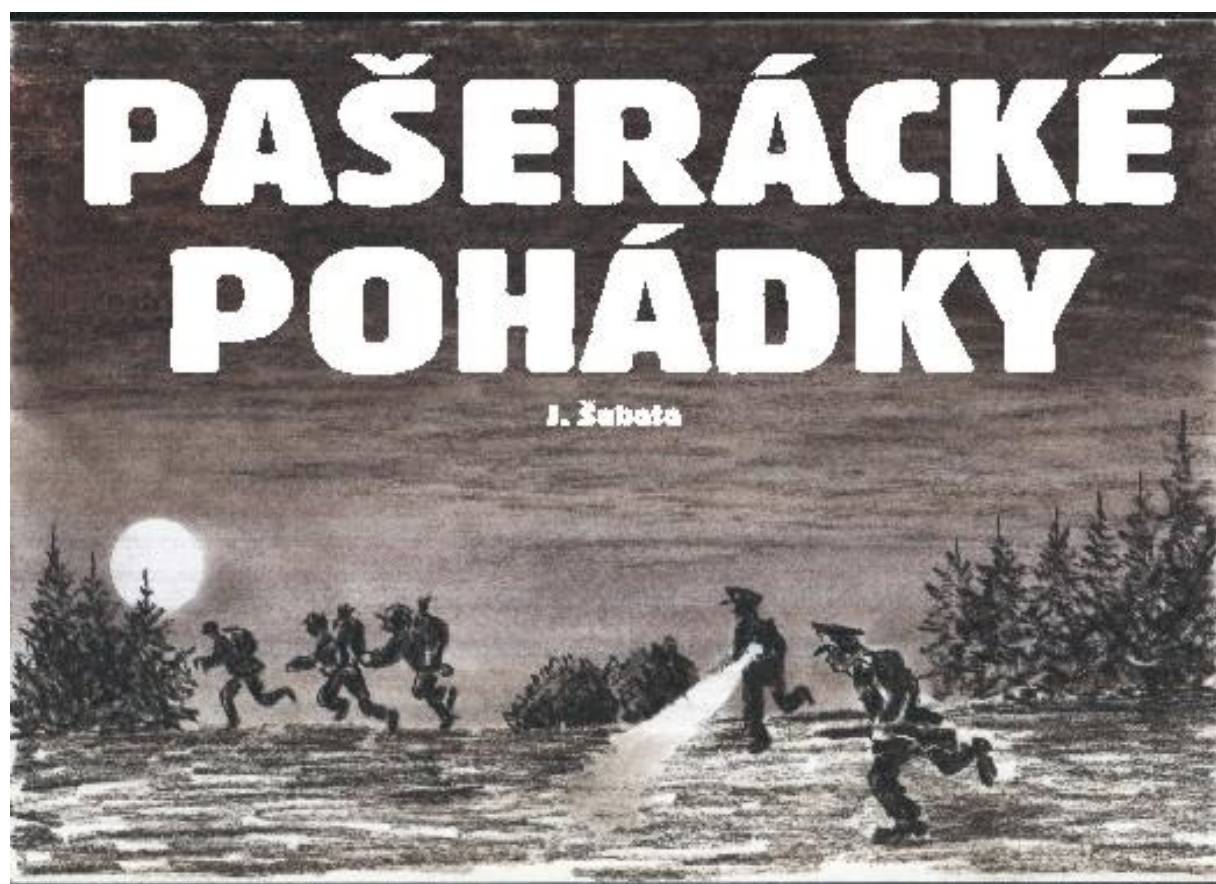

Tato kniha je věnována všem dobrým lidem žijícím v našem krásném kraji.

Odpust mi, Vážený čtenáři, prohřešky proti současnému pravopisu, ale věz, že nevzdělaný člověk obývající před mnoha lety zdejší krajinu nemluvil spisovně, používal místní dialekt a vyjadřoval se drsně. Zrovna tak, jak byl drsný zdejší život. Proto i rozhovory jsou psány převážně lidovou mluvou, a tak občas někde čárka schází či jinde přebývá.

Žádný z těchto příběhů se nestal, skutečná je pouze krajina do které je vyprávění zasazeno. Skutečná jsou i jména vesnic, místních názvů, hospod, hospodských a obchodníků, kteří pašerákům prodávali zboží. Všechna ostatní jména jsou vymyšlena. Žila li osoba s uvedeným jménem v dané obci, či sloužil li v Českých Petrovicích u finanční stráže příslušník se stejným jménem jaké používám já, jde o podobnost náhodnou. Rovněž strážníci v Českých Petrovicích jsem posunul na jiné, pro příběhy vhodnější místo.

Bylo to tenkrát když skončila světová válka dnes zvaná první. Nezachoval nám Hospodin císaře, zachoval však naši zem, nějak tak se to pělo v Rakouskouslovenské hymně. Císař odpočívá na věky ve své hrobce a Rakousko dohnívá na smetišti dějin. Nově vzniklá Republika Československá se začala zbavovat státních zaměstnanců kterým byl český jazyk cizí. Reforma došla i na strážnici finanční stráže v Českých Petrovicích. Půl osazenstva se odstěhovalo do Německa a ze zbylé poloviny opět půlka byla poslána do výslužby po pohovorech, když tvrdili.

”Já pýt dobrá Cech, maine muter ta rodila se tady v Esterajch.”

Netrvalo dlouho a situace se ustálila, z původního osazenstva zbyl nedávno povýšený vrchní respicient Arnošt Bača, nejstarší z financů který spíše pomýšlel na výsluhu nežli na získání ostruh v boji se zločinem. Zároveň s povýšením byl jmenován velitelem petrovické stanice, ale to, co zdědil po Rakouské říši na ochranu hranic, nebylo zrovna údernou jednotkou. O mnoho let mladší, alespoň o pět, je respicient Strnad, ti další dva respicienti Zahradník a Hajný ještě čtyři dlouhá léta musí sloužit nežli dosáhnou věku Strnadova.

Tato jednotka o síle čtyř mužů, téměř penzijního věku, měla zajišťovat úsek od osady Nessel po Dvorský kopec nad Lichkovem, přidělený jim ministerstvem. Tam totiž pověřenec přehlédl mapu hranic a usoudil, že co já vidím přes břicho na jeden pohled, uhlídají čtyři muži jako nic.

Pomalu se vracejí demobilizovaní staří pašeráci, zocelení frontou, ze všech bojišť světa. Někteří dříve a ti z legií až po dlouhé době. Ovšem nezaháleli, v krátkém čase zjistili co je v Německu levnější, co v Čechách chybí a začali napravovat nedostatky v zásobování.

Josef Altman se narodil v Klášterci a většinu života v Klášterci prožil. Vyjímkou byly dva roky na hospodářské škole v Hradci Králové a dva roky vojny. Jen navlékl civil, sklídil na poli co táta zasel, nastala zima. V zimě chodil všední dny do lesa kácet dříví a soboty protancoval. V červnu si přivedl z Rothflössel manželku Ingrid a na svatou Annu již vylepovali na každém rohu manifest Mým národům. To milovaný rakouský císař, Franc Josef první

oznamoval příslušníkům jiných národností, že je jejich povinností nechat se nahnat na jatka a padnout za svého panovníka a Rakouskou říši.

Narukoval i Josef Altman. Bojoval tu i tam a po 23. květnu 1915, kdy Itálie obrátila zbraně proti Rakousku, byl nahnán do Alp a tam zůstal až do konce války. Tam si také osvojil taktiku boje v horách a vysloužil důstojnickou hodnost.

Když byl z vojska propuštěn, a navrátil se domů, šli v neděli s Ingrid a dětmi navštívit její rodiče do Německa. Ingrid měla sestru vdanou ve Steinbachu a k té se vypravili druhou neděli. Tam se Josef seznámil s Braunerem a od té doby pašoval.

Po několika cestách poznal, že když chodí sám a potom musí rozprodávat po chalupách, k větším penězům nepřijde. Šel na to jinak. Kamarádů z vojny měl dost a na různých místech v republice, proto v zimě objel koho mohl a zajistil si tak odbyt. Pak obešel známé po okolí, utvořil partu ze samých bývalých vojáků a začali chodit na modrou stranu. Modrá strana je poetické pojmenování toho kraje za hranicí. Opravdu, ten kdo s plným žaludkem a bez starostí o živobytí pohlíží k horám na obzoru, vidí kopce a údolí modrá. Ti hodní hoši pašíři spíš koukají po zelené, zelená je barva uniformy finanční stráže, těch financů, kteří je rádi honí a kterým tady nikdo jinak neřekne nežli strnadi.

Altman nedělal velkou skupinu, tak do deseti lidí a vodil je sám. Horský myslivec odchovaný válkou měl čuch na všechno. Někdy chodili okolo Skalky nad Jedlinou a na Čihák, jindy přímo přes Orlička na Adam, ale vždy do Steinbachu k Braunerovi. To už taky zjistil, že nechodí sami, u Braunera se setkávali s jinými pašeráky, povětšinou samotáři nebo menšími partami.

Co mohli čtyři staří financi zmoci proti přesile mladých? Nic, povětšinou ani nevěděli, že někdo prošel, úsek veliký a sil ubývalo. Při každé příležitosti informoval Bača své nadřízené o rozmáhajícím se pašování a nedostatku mužstva. I zzelelo se velení po mnoha urgencích a poslalo dva nové muže Bačovi. To bylo slávy když se ti dva mladíci hlásili u velitele a finanční sbor posílili o padesát procent. Však taky na posilněnou vytáhl Bača půl litru pašované kořalky a když si každý kalíšek cucnul povídá.

”Pane Strnad, jste nejstarší a nejzkušenější, tak si vemte tady dozorce Vránu a já zaučím tady pana Janků. Můžete jít hned a my vás večer vystřídáme.”

Nastal večer, padla mlha na krajinu aby milosrdně zakryla pahýly stromů které podzim zbavil listí, navíc drobně mrholí. Nechtělo se Bačovi do sychraviny venku, leč služba je služba. Pomalu stoupají mlhou nad Steinbach, mlčky oba kráčí, jen s obličeje stírají usazenou vodu z mlhy a mrhlení. Ne, že by na krok nebylo vidět, ale řadu chlapů co z mlhy od Adamu vystoupila viděli spíše jako mátohy. Po dlouhém čase si mohl Bača zase zavolat: ”Stůj, finanční stráž!” Ne tak nový pomocník, ten zpanikařil, rychle strhnul pušku s ramene, zarachotí uzávěr a bác. Bez míření poslal ten doposud mlčky čekající projektil směrem k přeludům v mlze. Hned na to jedna z postav vykřikne a padá k zemi. Ten vpředu kráčející chlap pustí motouz, na kterém vede ostatní, doběhne

k střelci, vytrhne mu zbraň, vyhází náboje a flintu hází do křoví. Ještě mihne rukou, mlaskne políček a chlapisko běží zpátky. Ostatní pašeráci se zatím sklánějí nad ležícím a Bača tam běží taky. Raněný leží na zemi, košili na prsou zalitou krví a chrčí. Ten co fackoval, zjevně jejich vůdce a rozhodný chlap, poroučí.

”Vašku, leť na strážnici, tam mají telefon, tak ať seženou doktora. Chlapi, vy ho opatrně nadzvedněte.” Rozřízl kabát i košili, z košile udělal obvazy, ránu zavázal a zase přikazuje.

”Zaneste ho opatrně na strážnici a pak zmizte.” Obrátí se na střelce. “Ty janku jankovitá se pojď podívat cos udělal! Jestli umře, tak po něm zůstane pět sirotek! Co střílíš, kopyto, když nevíš kdo to je? A to ti povídám, má ještě osm bratrů a nejsou to takový sušinky jako ty, to jsou dřevaři, hochu, sekyru sebou nosí furt, tak se podle toho zaříd’.”

Zařídil se podle toho, neposílil finanční stráž v Českých Petrovicích. Postřelený Jiří Hlava se po čtyřech týdnech vrátil domů z nemocnice a dále pomáhal Altmanovi v zahraničním obchodě.

”Že by se na nás štěstí konečně usmálo? Dva týdny lilo jako z konve a teď vysvitlo sluníčko a z vás čtyřech mám taky radost. Vlastně všichni máme radost, to nám ubude služeb.”

Tohle povídal vrchní respicient Bača čtyřem novým mladým financům, kteří zrovna přišli.

"Tak vás hned přidělím. Pane Hajný, vám patří Veverka a Jelen. Tady pan Zahradník bude mít na starost Růžičku a Fialu. Můžete je vzít oba na hlídku dnes večer ať se brzy rozkoukají. Do večera se vyspíte a běžte nad Lichkov, včera byl úplněk, a tak uvidíte daleko."

Vyvedl respicient Zahradník své svěřence na první hlídku. Cestou jim ukazoval a pojmenovával kopce, vesnice a význačné body. Když pomalu došli na Zadní hraniční vrch začalo se šerit. Žasli oba nováčci a oči mohli nechat na kopcích, oba byli z kolínska a takové kopce viděli poprvé v životě. Stále se zastavovali, rozhlíželi a tak Zahradník rozhodl.

"Jdeme támhle na ten kopec, to je Dvorský vrch, tam pod ním končí náš úsek, tak ať to stihnem za světla. Zpátky půjdem pomalu sem, to už by mohl svítit měsíc, pak si tady sednem a to uvidíte další krásu. Ted' po dešti se vzduch vyčistil a je nádherná viditelnost. Jak začnou v chalupách svítit a támhle v Králíkách rozsvítějí lucerny, to je potom takový tajůplno, do toho cvrčci a sem tam sova, no pohádka. Horší je to za deště, mlhy, a v zimě, to poznáte taky, to pak pohádka není. Jdem."

Přišli na Dvorský, to už bylo sotva vidět, Zahradník koukl na hodinky a přidal do kroku. Vrátili se na Zadní, usedli na kraj lesíka, udělali si pohodlí a pozorovali měsíc vycházející nad Jeřábem. Hoši byli jako pěny, ani nedutali, dokonce začali potahovat nosem, jako by brečeli. Ticho prolomil Zahradník.

"Je deset, ted' se dívejte dolů do Lichkova. Ta osvětlená budova je nádraží, tam asi tak za pět minut přijede osobák z Prahy do Hanušovic. Za dalších pět minut přijede rychlík od Prahy, ten jede do Německa. Ve čtvrt na jedenáct je pustí skoro najednou na trať a oni závoděj tam pod ten kopec co jsme se obrátili, tam se koleje rozcházej. Já vždycky tady čekám a koukám, jak jim jiskry z komínů lítaj, to je potom nádhra, ten ohnivej ohon co za sebou táhnou. No dívejte se, nebudu rušit."

Dívali se, podívaná skončila, ještě trochu povídali a dívali se dál. Měsíc byl již hodně vysoko, cvrčci jim hráli na housličky, teplo bylo, hotová idyla. Náhle Fiala sykne a ukazuje k Přednímu. Tak sto metrů od nich se cosi pohybuje nocí, tmavé je to, velké se to nezdá, jen proti měsícem postříbřenému obilí je vidět tmavou skvrnu. Kus za prvním stínem se pohybuje podobných stínů více, Zahradník už ví a šeptem dává pokyny.

Pušku v ruce a lehkým klusem běží hlídka za pašeráky, nebyli daleko od nich, když se prozradili. Na komsi cvakla přeska, pašíři strnuli, financi křičí stůj a vše se dává do pohybu dolů k Lichkovu. S kopce se to běží mladým nohám, a tak vzdálenost mezi závodníky se zkracuje. I Zahradník se držel, doběhl skoro k trati a uviděl jak jeden z pronásledovaných zakopl o kolejnici a upadl do kolejiště. Sice ihned vstal, ale bylo poznat, že nějakou tu bolístku má, vstal totiž bez pytle a belhavým klusem zmizel v křoví za tratí. Pomalým tempem doběhl Zahradník k místu pádu a opravdu, pytel ležel u kolejí. V duchu si říká: co se budeš honit, chlapa i když kulhá v lese nenajdeš, pytel máš, do padesátky ti moc neschází a kdyby jsi upadnul jako on, tak nevstaneš. Ale sakra, co ti kluci? V

životě tady nebyli, ještě k tomu v noci? Inu děj se vůle Páně. Co Bůh řídí, dobře řídí a každý má svou dráhu předem určenou. Vida, dráhu. Vezme pytel a jde na nádraží.

Dovolil mu přednosta zavolat na strážnici, telefon zvedl sám Bača a nebyly to slova chvály které Zahradník uslyšel. Karabinu hodil na záda, pytel na rameno a šel k hranici. Než dolezl na Přední měl plán hotový. Posbíral v lese nějaké to chrastí a kus od lesa rozdělal oheň. Hodně se nachodil aby měl dřeva dost a signální oheň byl zdaleka viditelný. Myslel si, kluci brzy odpadnou a snad je napadne jít k ohni.

Jo kluci, ti běželi aniž by věděli kam, to už byli dávno rozdělení. Nejen, že nevěděli kde je ten druhý, nevěděli ani kde je velitel, zato dobře věděli kde jsou pašíři. První uspěl Růžička, chlap sice pytel odhodil, ale doběhl jenom k řece a po cestě chtěl do Mladkova. Na cestě, co jde podle tratě byl dobře vidět, a tak ho dostihl zrovna u jakési skály. Puškou mu klepl do nohy a měl po starostech, chlap leží na zemi, Růžička stojí nad ním a oba funí jako lokomotivy těch vlaků co dnes večer viděl. Jen pašerák začal nadávat poručí mu.

"Vztyk, slyším že už je dobře když nadáváte a slyším taky jakoby týct vodu?"

"Jo, tady je pramínek v mariánském sloupu, Bergmanův kříž se tady tomu říká." Odpoví pašerák.

"Tak se jdem napít a vy se omejte, jste samá krev, já vám posvítím. Žádný blbosti, dohnal jsem vás teď, doženu i jindy."

Když se napili a pašerák se umyl nakazuje Růžička znovu.

"Kde máte pytel s pašem? Nezačínajte s tím, že jsem vás přepadnul neoprávněně. Jdem zpátky, stejnou cestou, vy po cestě uprostřed a já dva kroky za vámi. Jak klopýtnete nebo uděláte co se mi nebude líbit bouchnu vás pažbou, pořádně. Jdem."

Ušli pořádný kus a znovu Růžička komanduje.

"Doleva, tady jste seběhl od trati, nesnažte se mě oblbnout, doprava, víc doprava, no vidíte. Vemte si ten pytel a pokračujem. Povídám, vemte ten pytel. Žádný hlouposti, nerad bych střílel, nevypadáte nejmladší a možná vás čekají doma děti, tak pozor."

Přešli trať a jdou k hranici.

"Co je to támhle za oheň, to tam hoří často?" ptá se Růžička.

"Ne, to vidím poprvé. Kdo by na hranici dělal oheň, v noci, skoro ráno." diví se pašerák.

"No jasně, mohlo by to být jak si myslím, pojd'te se ohřát k ohýnku, třeba bude překvapení."

Zaradovali se oba financi ze setkání, ale žádnou radost neměl pašerák, jen ho Zahradník uviděl už mu vyčítá.

"Že se pane Urban nestydíte? Je vám čtyřicet, děti máte kupu, celý den se dřete a ještě po nocích couráte. Jak vás honíme vždycky jste poslední a odnesete

to za ostatní."

"Právě že mám tu kupu dětí, co jim mám dát k jídlu? Co přinesu to pomůže, však nás zase tak často nehoníte, a když honíte tak vždycky nechytíte. Já sem chycenej po pátý za těch dvacet let co nosím, furt se to rentuje." Povídali si tak celou cestu na strážnici. Růžička zůstal u ohně kdyby se Fiala vrátil.

S tím to bylo jinak. K řece Orlici doběhli s pašerákem kousek od Růžičky, ovšem Fialův soupeř byl bojovnější. Šup do řeky, voda cáká, po kamenech klouzají oba, smutné bylo, že celou cestu běželi tak pět metrů od sebe a financ cestu neznal. Proběhli lesem k zastávce v Mladkově a pak se hnali k Celnému mezi tratí a Orlicí. Pašerák celou cestu s pytlem na zádech namířil k řece, chtěl znovu přebrodit. U břehu se sehnul, aby sklouzl do řečiště, pytel se mu svezl ze zad, uhodil jej do hlavy a srazil ho do vody.

Vytáhl Fiala poloomráčeného a skoro utopeného pašeráka na břeh. Trapšňůru rozvázal, pytel mu sundal a přivázal k ruce. Ta trapšňůra je chytrý vynález. Nejen že pytel dobře drží na zádech, ale když je zle a nouze nejvyšší, stačí zatáhnout za konec provázku a pytel padá ze zad. To se hned utíká líc, ovšem peníze jsou v pekle.

Trvalo dlouho než se pašerák vzpamatoval, stejně potom byl jako v tranzu, poslušně vykonal každý příkaz. Pytel hodil na rameno a šli, pouť to byla krušná. Do Mladkova dorazili za šera, tady to už Fiala znal ze včerejška, do půl Německých Petrovic přišli za plného světla, zrovna v místní hospodě hospodská otvírala okna k vyvětrání. Požádal ji Fiala o něco k jídlu.

"Syrečky, nic jinýho nemám." Povídá hospodská. Ale měla, chleba byl, máslo, bylo i pivo a pro pašeráka deci kořalky zadarmo od hospodské. Oni ti chudí lidé tenkrát víc drželi při sobě a s pašíři měli soucit, vždyť je to pašování taky živilo. Pookřáli oba a za hodinu došli na strážnici. Pro Růžičku doletěl Vrána který byl nejmladší mezi dědky, Veverka s Jelenem jsou sice ještě mladší, ale terén neznali a nechtěl Bača po nočním hororu znovu riskovat.

Nastalo psaní protokolů, počítalo se pašované zboží, mazaly nohy jelením lojem prostě zmatek. Když odešli pašeráci očekávat zlé zprávy domů, povolal Bača celé své stádo a slavnostně spustil.

"Pánové, čtyřicet let věrně sloužím císaři pánu, co to plácám? Republice teď sloužím. No a za ty léta jsem nic takového neviděl ani neslyšel. V poledne kluci přijdou, večer je vyženu na první patrolu a ráno přivedou dva pašeráky se třema pytlema

paše. Dokonce je uštvali. Abych vám pravdu řek, odměnu za ten cukrín by si měli nechat ti noví dva celou, vlastně tři, Zahradník se taky zasloužil. Já bych zůstal na kopci a dolů se neštval. To jak jste se zachovali vy dva, to mě nejde do hlavy. Poprvé a v cizím prostředí a víte si rady. Budou z vás dobří strážci hranic."

První setkání Beránka s Vlkem proběhlo zcela nepoeticky, ve vlaku. Seděli proti sobě, a když vlak z Ústí nad Orlicí míjel Ameriku, lidé v teplém červnovém dni klimbající začali jevit nepokoj. Amerika je osada před Letohradem a Letohrad, tehdy zvaný Kyšperk, je konečnou stanicí vlaku z Ústí.

Z činnosti spolucestujících respicient Beránek usoudil, že nadešel čas přeseďat. Začal se tedy i on ohlížet po svých zavazadlech a při sundávání tašky zavadil nešetrně o tetku sedící vedle něj.

”Au!” Povídá tetka mezinárodně a k tomu dodá německy v místním huhňavém nářečí. ”Frflichtekerl.” Jako, že je Beránek zatracenej chlap. Ten se spisovnou němčinou omluví a jeho podezření, které nabyl po odjezdu z Ústí, že někde přejel do Německa, ještě vzrostlo. Ve vagonu po celou dobu jízdy českého slova neslyšel. Tetka se po něm ještě jednou zle ohlédla, popadla svoje tašky a spěchala k východu. Vem tě čert, němkyne, pomyslí si Beránek, alespoň mám víc místa pro sebe. Měl a potřeboval. Černý kufřík z vojny, batoh, dvě tašky a ručnici naskládal na sedadlo, teď přemýšlí jak s tím ven. Skoro stejně starý muž sedící proti němu chvíli pozoruje jeho počínání a povídá.

”Nevíte si rady, co? Batoh na záda, kvér taky, kufřík do jedné ruky, tašku do druhé a druhou tašku vezmu já, jestli mě teda věříte. Raději vám vezmu obě, s tím kufrem vám to půjde líp oběma rukama. A kam jedete?”

Beránek se na něj vděčně podívá a odpoví.

”Do Českých Petrovic. Co já vím kde to je? Příkaz mi vypsali, na mapu jsem

se podíval, ale chytrý z toho nejsem.”

”Tak to máme hodný kus cesty spolu, to se pěkně zapotíte, na strážnici to máte trošku do kopečka. Běžte už jsme v Kyšperku, raději pojd’te za mnou, vlak odjíždí za pár minut, a tak ať nezmeškáme.”

Přestoupí, uloží zavazadla, sednou a Beránek se z vděčnosti představuje.

”Já jsem stráž... respicient Blahoš Beránek.”

Jeho společník se začne smát.

”No z vás bude mít Bača radost, promiňte, já jsem Vlk, Vincek Vlk. To já se směju náhodě. Váš velitel, vrchní respicient se jmenuje Bača, a když jde na kontrolu po čáře, to jako po hranici, tak na něj Prušáci křičí. ”Báča, kte maš ofcé, áspoň pérana ty počépuješ. Co ty maš? Jen cvaj fogl, Strnad a Frána. A taky blumenmančaft maš, Sáhradnik, Rušička a Fial. Ten četi abtail my nepočítat, Feferka ten na strom léze a Jelen do les utika a Chajnej na to čučí. Báča, kup ofcé a nepo péran.” To se nedivte, on Bača tady slouží takovejch třicet let, už za Rakouska, za války taky a teď prý má jít do penze. A hodně těch co po něm pokřikují s ním sloužilo tady na naší straně. Po válce šli do Německa a slouží zase tam na druhý straně. A vy když jste Beránek, tak mě napadlo, že ty posměšky už nebudou takový, když ne berana tak alespoň Beránka. To těm Prajzům vyrazí dech. A co hroznýho jste udělal, že vás strkají sem na konec světa?”

”Jó pane Vlk, já si polepšil. Před třemi dny mne povýšili a před dvěma jsem vyjel z Podkarpatské Rusi. Tam jsem po válce začínal. Možná jste byl ve válce taky.”

”Byl, na co vzpomínat, samej sajrajt. Jen co člověk chtěl začít žít, už ho hnali na jatka. Tak pomalu vstávejte, budem vystupovat a půjdem do kopečka a do jakýho. Po čtyřech polezete a ještě aby se člověk jazykem odstrkoval.”

Vystoupí a jdou nahoru k Petrovicím. Vincek nese Beránkovi tašky aby mu odlehčil. Projdou Mladkovem a tam u cesty tabule Deutsch Petersdorf. Beránek kouká a říká.

”Petrovice? Nepovídal jste, že je to hrozně daleko a do kopce? Na Podkarpatské Rusi byly ty kopce velký, tady se mi to zdá menší a dálky, tam se šlo půl dne z dědiny do dědiny.”

”Jen pojd’te, na vrchu budete mluvit jinak. Tohle jsou Německý Petrovice, za dvě hodiny budou končit, tam bydlím já a vy půjdete ještě dýl než půl hodiny než budete u atrážnice.”

”To mě skoro lekáte, pane Vlk, konečně vlk vždycky lekal beránky. Já měl strach už ve vlaku, že jsem přešel do němec, českého slova tam slyšet nebylo.”

”No jo, v Kyšperku to ještě tak hrozný není, ale tady, to je samej skopčák. Tady v Mladkově to je tak čtyři Němci na jednoho Čecha. Ale nahoře v Českých Petrovicích, to je tak osm na jednoho. A čím dál ke Králíkám to je snad deset na jednoho. Ale tady je Němec Jiří Růžička a Čech Adolf Vogel. Víte, nám je to jedno, my sami nevíme jak mluvíme, chvíli tak a chvíli jinak, hlavně když nám chutná jíst a máme co. A tady toho živobytí na poli moc není, ještě, že na modrý straně je lacino.”

”Na jaký modrý straně? Já koukám, vždyť je to tady samé pole. Lesy co vidím snad taky něco živobytí dají a toho dobytka, co se stahuje k vesnici.”

”No jo, pane Beránek, vy vidíte jen to pozlátko, tady dole v Mladkově žije tak osmset lidí a vy vidíte asi třicet krav, to si spočítejte, kolik těch lidí je na jednu. Lesy jsou panský a to pole taky nemá každý a co se na nich urodí? Kamení a zase kamení, mezi tím trochu plevle, to kdyby někdo kupoval tak jsme boháči. No koukejte, tady v těch kytkách to je moje chalupa. Jestli mě věříte, tak si nechte co nepotřebujete tady a zítra si pro to přijďte. Čeká vás ještě kousek cesty, dlouhej kousek, věřte mi, a ještě do kopce. Víte co, shod’te všechno na zem, tady v potůčku se umejte a potom se vám půjde líp. Rózo, Rózo, přines vratislavskou.”

Beránek shodí kvér i blůzu, omeje se a na zápraží vidí bohyni. Pod paží dvě lahve piva, v jedné ruce láhev kořalky a v druhé sklenice. Vincek se taky ošpláchl a již nalévá. Pivo příjemně chladí, šnaps rozehřívá, a tak když dopijí, Beránek přerovná co nepotřebuje a lehčeji vykročí na zbývající úsek cesty.

Když došel na strážnici v Českých Petrovicích přivítal jej nejen Bača, ale i mužstvo. Po vyprávění o bývalém působišti došlo i na zážitky z cesty.

”No Beránek,” povídá Bača, když jim Beránek vylíčil kdo jej doprovázel, ”tak toho hlavního už znáte, to je totiž místní král pašeráků. Co vám z toho bude dobrýho nevím, ale pozor na něho, pozor. Nikdo ho ještě nechytíl, ale že pašuje to ví tady každej. Zejtra si tam skočte pro věci a hlavně si ho dobře okoukněte, Rózu jste už určitě okoukal dost. A odpoledne do služby, že máte být mým zástupcem, to snad víte. Já jdu za tři měsíce do výslužby, tak ať to za ten čas stihnete převzít.”

”Tak pane kolego, od zítřka jste nejen vrchní respicient, ale i velitel strážnice v Českých Petrovicích a pro změnu, jsem já od zítřka vrchní respicient ve výslužbě a penzista. Dodnes jsem poroučel já a od zítřka mi bude velet moje žena. Má už sepsaný hodně dlouhý seznam toho, co mám udělat, a tak

zaplat’pámbu, že je podzim a nezedře mne hned na začátku penze. Inu, když budete potřebovat poradit, tak přijďte. Přijďte i když vám rady nebude třeba, to abych si udělal pauzu. Doufám, že tu službu, co máte dnes na rozpisu, odsloužíte, to abych nemusel chlapy přehazovat. Alespoň víte, že je poslední a vychutnáte si ji.” Dopoví velitel Bača a začíná balit své věci.

K večeru vyjde Beránek se Strnadem na hlídku, jdou pomalu k Adamu.

”Poslouchejte, pane Beránek, ne, že bych to říkal ze zášti nebo si stěžoval, ale proč vy, který jste mladší letama i služebně, jste povýšil a budete dělat velitele? Těch několik málo let od války mě Bača říká, že po něm nastoupím já. Na velitelství to dojednávali s Bačou i se mnou ještě tak před půl rokem a najednou je to jinak” ptá se Strnad.

”To je tak. Jestli to nevíte, tak začínají předělávat celou finanční stráž. Do výslužby posílají staré rakouské úředníky, udělali nábor na mladé lidi a budou posilovat po celých hranicích. A s tím povyšováním si taky starost nedělejte. Já vystudoval práva a zkoušky jsem složil rok před válkou a ze studií jsem hned v červenci rukoval. Ani jsem nikde nanastoupil a když jsem měl jít do civilu, tak vypukla válka a šup na frontu. Když jsem se vrátil po válce, tak za prvé nebylo možné sehnat místo a za druhé jsem za ty léta hodně zapoměl. Když nás měli propouštět, tak do kasáren chodili od policie a četnictva přemlouvat hlavně nás který měli vystudovaná práva. Od vojska přemlouvali taky a nakonec přišli financí. Já nad tím dlouho přemýšlel. U vojska jsem toho měl plné zuby. Vy jste byl celou válku tady, ne nic neříkejte, já to nemyslím vyčítavě nebo zle, někdo musel být tady a někdo tam. Mě holt padlo tam a tam to pěkný nebylo. Tak toho tam, jsem měl plný zuby. Policajti a četníci, však víte za Rakouska jaký byli, tak k nim jsem nechtěl taky, ale to, co mluvili financí, to se mi docela líbilo, tak jsem to vzal. Ty první chvíle na Podkarpatské Rusi to někdy nestálo za nic, ale já měl naději na rychlý postup a umístění někde blíž lidem a kultuře. Tady je to sice taky takový vystrkov, ale když se to kolem a kolem vezme, do Žamberka to není nijak daleko, tak dvě hodiny pěšky. Tam to bylo od samoty k samotě někdy i pět hodin a cesty tam skoro nebyly. Tady na kole si můžete jet skoro kam chcete a kdyby byl motocykl, tak v Žamberku jste za půl hodiny.

No a jak ty změny teď začaly dělat, tak mě převedeli sem, abych se zaučil a teď se to začne hýbat. Vždyť vidíte, Bača měl jít do penze za dva měsíce a najednou ho posílají dříve. Posilovat mužstvo se taky bude, někde to už běží naplno. Služebně starší se budou povyšovat a až přijdou ti noví, tak nám taky ubude práce. Poslyšte, pane Strnad, čím je támhle ten pes?”

”Jó to nevím, znám jich tady pár, ale čím je tenhle, to nevím. Vždyť já ani nevím jestli štěká po našem nebo hafe po německy.”

”Já vám na něho narazil vícekrát, ale takhle se chovat psa jsem ještě neviděl. Když jedu do Králík do kina a potkáme se tak si mě ani nevšimne. Jen jdu na pochůzku a uvidí mě, tak se kus ode mne zastaví a štěká. Když jedu do Králík nebo jdu do Mladkova a nezastaví a neštěká, tak rovnou přes cestu. Houby přes cestu, do Steinbachu nebo ze Stainbachu. Koukejte, už nás zase vidí a štěká. A jak zuřivě, jako když zvěř hlásí, jak by řekl děda, on byl hajnej. Krúci, tykadlo! To je tykadlo co pašíře vodí, tenhle nemusí mít ten špagát kterým si dávají signály, ani nemusí hubu držet, naopak, štěkat musí.. Jo ten má lepší zrak a čuch nežli ti kluci, jen štěkne a pašeráci stojí. Takže my jsme pro něj zvěř, jdeme, žádný divení, ničeho jsme si nevšimli a pokračujem. Tak vidíte, dnes jste velitelem hlídky vy a já vám poroučím. To už mi ta zítřejší hodnost a funkce stoupla brzy do hlavy. To budete mít se mnou peklo.”

Potom se už řeč jen tak mluvila a hlídka koukala, aby byla hodně nápadná a od psa co nejdále.

Druhý den byl slavnostní. Manželka bývalého velitele napekla koš buchet, pořádný pekáč masa, knedlíků navařila koše pül, kyselé zelí provonělo celou strážnici a nový velitel osobně dovezl soudek piva. Loučení se starým velitelem se táhlo celý den. Dopoledne hodovali jedni a druzí pokračovali odpoledne když se vrátili ze služby. Dobrou pohodu rušil jenom Beránek svými dotazy na jakéhosi toulavého psa. Konečně i on skončil s vyptáváním, ostatně den končil taky a přecházel do noci. Odešel i Bača s manželkou a život na strážnici se vrátil do starých kolejí.

Ráno druhého dne je přivítalo bouřkou, sice nemastnou, neslanou, jak se tady říká, ale řídký déšť začal ohlašovat podzim. Do pošmourného dne zařinčel telefon a když nový velitel, vrchní respicient Beránek, sluchátko odložil, zářil jako sluníčko.

"Pane Strnad, buďte tak hodný, sežeňte někde vůz s plachtou, zajedete k vlaku do Mladkova co tam přijede v půl čtvrtý. Tenhle vláček k nám veze posilu a vy ty nováčky dopravíte sem. Budou dva. Nacpěte je pod plachtu ať nám posila neomokne, ale hlavně, ať je nikdo nevidí. Hlavu ať nikdo nevystřčí a bacha na Vlka, myslím tím Vincka."

Nastal večer. V hustém mženi přebíhají nováčci na strážnici a co svět ještě neviděl, staří financi těm mladým nosí výstroj a výzbroj. Přivítal je velitel, přivítali je staří financi.

Ráno začalo seznamování. Starých s mladými, mladých s povinnostmi a všech se strategií.

"Pane Hajný, s Jelenem a Veverkou sloužíte dlouho, vemete si do družstva Smrčka. Máte tak krásné lesní družstvo, alespoň se to nebude plést. Pane Zahradník, vy si vemte Koníčka, koníček sice nepatří mezi květinčky, ale i zahradníci koně potřebují. To bychom měli květinové družstvo. A teď pánové, budete honit psa. Jednoho toulavého psa. Vy staří budete chodit v uniformě normálně na hlídky, vy mladý v civilu a nemusí vás být moc vidět. Zatím se seznámíte s okolím a dál uvidíme. Já si myslím, že je potřeba vědět, jak často tam ten pes běhá."

Po čtyřech týdnech bylo jasné, že pes běhá v pondělí, středu a pátek. Vždy skoro stejnou cestou. Mladí financi kulí oči. Co je tohle za službu? V kurzech je tomu neučili. Civil, houby sbírat, ostružiny obírat, borůvky česat. To je nějaký hrdinský čin? A navíc ještě tu trochu lesních plodů, co sami nesnědí, nosit do Českých Petrovic nějaké staré bábě a dědkovi. Posílal totiž nový velitel starému Bačovi přebytky sběru.

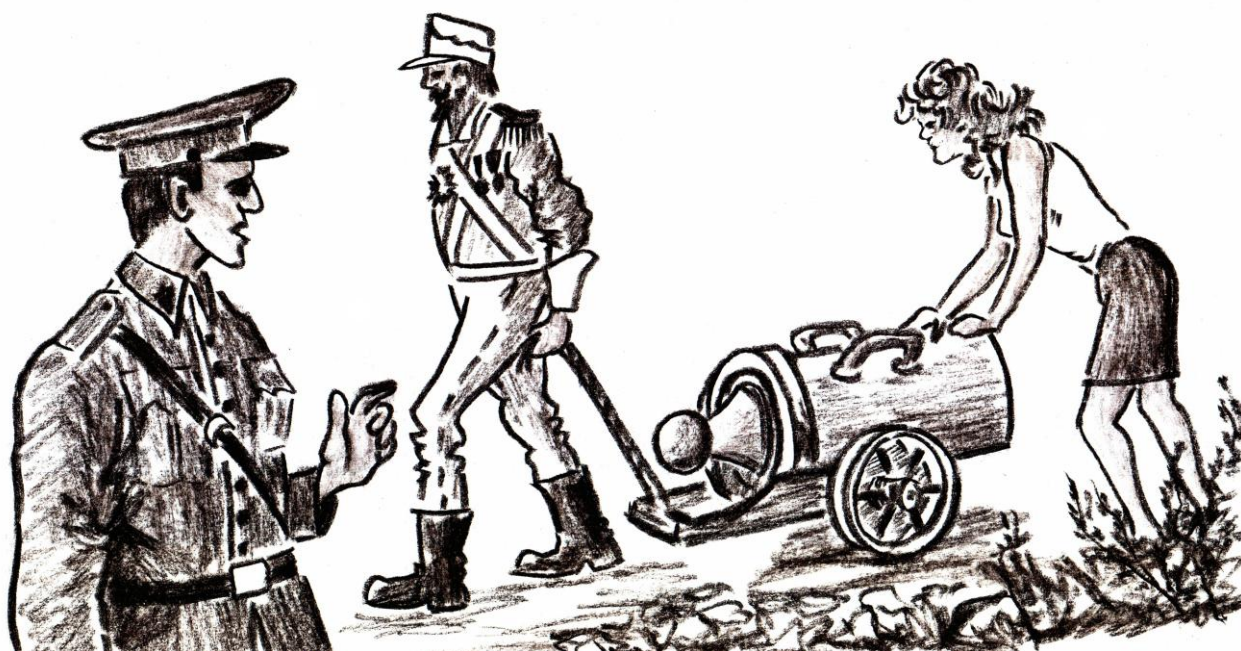
Potvrdilo se tušení Beránkovo. Jak byla uniforma v dohledu pes se mohl uštěkat, ale jak šel civil, ani pes po něm neštěkl.

Nastal pátek, den rozuzlení a Beránek byl zpraven, že pes běžel rovnou k Braunerovi. Nováčkové poprvé navlékli uniformy v novém působišti a vyrazili na Adam. Tam zalehli, každý se starším kolegou a čekali.

Hluboká chladná noc osahává okolí, úplněk na nebi vysokém stříbří polní cestu a po ní jde větrící pes směrem k Adamu. Jen pes prošel stáhli se financi blíže k cestě a už jdou i pašíři, bezstarostně si vykračují, jeden si dokonce zapálil cigaretu, ovšem daleko nedošli

Světlo elektrických lampiček vzplálo ze všech stran a volání stůj které vrací ozvěna, duní i z několika stran navíc. Tu teprve oči nováčků zazáří jako baterky, to je to pravé dobrodružství pro které se finanční strážci upsali.

Teprve u výslechu se dozvěděli financi celou pravdu. Najatí lidé přestrojeni do odcizené uniformy finanční stráže bili ubohé psisko. Po bití mu mazali čenich zbrojním olejem a bili jej znovu. Naopak, ti hodní pašeráci v civilu jej vodili k Braunerovi, a tam jej častovali psími lahůdkami. Proto jen psisko učtilo zbrojním olejem namaštěný kvér a uvidělo uniformu nenáviděného strnada řvalo jako pominuté.

Jednou přišel vrchní respicient Beránek do mladkovské hospody.

“Fuj, tam je zima. Psa by člověk ven nevyhnal a my musíme po těch kopcích za chumelenice špacírovat. Jaro na krku a venku vánoce. Člověk je z toho sněhu co fučí do očí jako slepý.”

Poručí si čaj s rumem a jde si sednout ke stolu u kamen aby se ohřál. Jediné místo tam bylo volné, dovolí si přisednout, sedne a kouká. Jeho sousedé jsou všechno známí pašeráci a co ještě horšího jej mohlo potkat. Vincek! Vincek Vlk! A ten hned spustí.

“Pane Beránek, vy financi jste slepý i když venku nefučí sníh do očí. Neříkám, znám i některé z vás co vidí, ale polovina financů nevidí po kořalce, co pijou proti chladu, ti se z toho mohou vyspat. Ta druhá polovina nevidí pro blbou hlavu a ti se z toho nevyspí.”

A Vincek ví o čem mluví. Je to široko daleko vyhlášený pašerák. Má i svou partu, mladý chlapy co unesou i pořádný náklad. Vincek bydlí sám v domečku sice malém, ale čistém a upraveném. Zahrádku okolo udržovanou, s trochou zeleniny a hojností kytek. Inu, bydlí sám se dá říci, ale pravda to není. Většinu nocí v roce u něj bývá Roza Birke, dcera jeho souseda. Heinz Birke dělá obecního sluhu v Mladkově. Obě stavení jsou skoro na konci Německých Petrovic v úzkém údolí které strmě stoupá z Mladkova na Adam.

Starý Birke proti spolužití mladých nic nemá. Sám je již dlouhá léta vdovcem a hubatá holka si stejně poručit nedá. Navíc při jednotvárné práci a časté konzumaci alkoholických nápojů otupěl natolik, že mu je všechno jedno.

“Nekecejte Vincku. Na to být financem musíte mít školy a kupu zkoušek z předpisů, to hlupák nesvede. Že chlastáme? Co taky dělat. Ve dne v noci honit vás pašíře a plat není tak velký, abys z něj uživil ženu a natož děti. A když se chudý financ ožení co může dělat? Musí do služby a po službě buď zase chlastat a nebo dělat děti. A z dětí co vyrostou? Zase buď financ nebo pašíř. A že jsme slepý i bez sněhu to kecáte ještě hloupěji Vincku. Že vás jsme ještě nechytily, za to děkujte pánubohu a ne slepejm financům. Však my o vás dobře víme a jednou vás dostanem. To až oslepnete vy. Ať už po kořalce nebo po sněhu.”

To už se Beránek i trochu zlobí.

“Nějak bylo, nějak bude. Poslouchejte, pane Beránek, já vám dokážu, že jste slepý vy financi a vy pane Beránek taky. A to mi ještě zasalutujete až potáhnu cukerin z Němec.” Směje se Vincek.

“Inu Vincku, když vám budu salutovat až potáhnete cukerin z modré strany, tak to vám potom tady v hospodě i flašku zaplatím.”

Nastal masopust. Sníh se pomalu ztrácel i s kopců nad Mladkovem a masopustní průvod táhl z Mladkova do Petrovic. Něco již maškary vypily v Mladkově, a když dorazily k přechodu nad Steinbachem, hlasitě se domlouvaly, zda po výstupu do strmého kopce by nebylo dobré potěšit taškařicemi i sousedy za hranicí. Dobré, ba ještě lepší by bylo potěšit sebe holbou piva v hospodě u Štajnšulce, vždyť od hranice ke vchodu je míň než třicet kroků. Beránek který tam zrovna postával chvíli naslouchal hovoru, lépe řečeno povykování maškar a sám jim radí.

“Jen jim tam udělejte trochu zábavy. Do petrovický hospody to je dál než tady k Štajnšulcovi.”

Uvítal trochu rozptýlení v jednotvárné službě. Tak maskovaná banda halasí ke Steinbachu. Dlouhá doba uplynula nežli průvod jde o mnoho hlasitěji zpět k přechodu.

Beránek provádí kontrolu co nesou maškary přes hranice. Je to kontrola jen zběžná, na většině maškar je vidět co nesou. Opici a někteří již značně velkou, ale co, na opilce s opicí se žádné clo nevztahuje. Malinko zaváhá když uprostřed průvodu spatří Vincka. Honosná uniforma generála, sice vyrobená z papíru a pozlátka, mu padne jako ulitá, ale je na ní vidět, že pochod nepřečká. Ještě více ji poničí Beránek při prohlídce, kdy kontroluje každý záhyb. Cukerin není.

Horší je to s doprovodem generála. Uniforma vojáka který tlačí dělo, co dělo, obrděl, jenž Vincek vleče za sebou dává tušit, že ani tam cukerin nebude. Je to

uniforma vojáka který snad prošel všemi bojišti světa. Řekněme, jsou to náznaky uniformy na těle družky Vincka Vlka. Ano, Róza Birke doprovází svého milého, oblečena, či spíše neoblečena do armádních doplňků. Ulpí oko respicienta Beránka na štíhlém těle Rózy Birken. Ano, štíhlá jako bříza, tváře rudé jako růže, taková je milá Vincka Vlka.

Ale pozor beránku na vlka! Kde je Vlk, tam je paš! I vrhá se Beránek na Vlka, Vlka již promačkal, tak kanon. Kolečka ze starého vozíku, na jednom schází obruč, vše pokryté mechem, plísni a hnojem. Ale lauf. Ten je tlustý. Pracně pižlá Beránek, za posměchu a hecování maškar, hlaveň udělanou z vlnité lepenky. Byl tam prostor! Krásná díra mezi dvěma plášti hlavně. Takových dobrých patnáct kilo by se tam vešlo, pomyslí Beránek. Bohužel, nebylo tam ani zrnko. Jen prázdnota.

Nehodil Beránek flintu do žita, žádné tam nebylo. Pouze zasalutoval generálu Vlkovi a jeho suitě, propustil zbytek masopustního průvodu a stáhl se do ústraní.

Prošli tři židé s nůšemi, (každý po pěti kilech), provedl medvěďář medvěda (10kg), provezl na trakaři bednář tři soudky (pravá vratislavská kořalka), a prošli i dva kostlivci s rakví, taky prázdná nebyla.

Za nějaký čas vzkázal Vlk Beránkovi. “Vemte peníze, беру kola, přijďte do hospody.” Beránek sice ze vzkazu nebyl moudrý, ale tušil. A tušil dobře. Přišel do hospody a vidí Vincka s Rózou. Ten sice byl veselý, ale na Beránka nepokřikuje. Přisedne Beránek k Vinckovi a Róze a hned poroučí hostinskému.

“Přineste nám flašku sladký a flašku vratislavský a neříkejte, že pašovanou nemáte.”

Vincek na to odpoví. “Pane Beránek, ještě nevíte o co jde a hned dvě flašky? Říkali jsme jednu.”

Beránek s úsměvem.

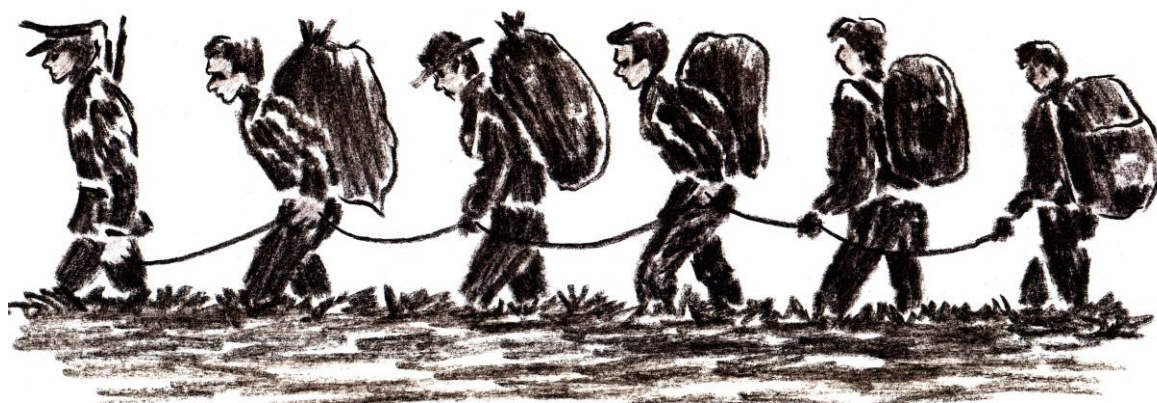
“Vincku, když jste mě vzkázal tak vím o co jde. Já tu vratislavskou rád nemám, vy jak vím taky ne, ale támhle vidím ty maškary co vám pomáhaly a ti ji vypijí rádi. Stejně jste je pozval abyste se pochlubil. Róza má rada sladkou a já taky, ale proboha, co ty kola?” Hoří zvědavostí Beránek.

“To je právě ten trik. Za prve, po kom půjdete? Po mě a po tom co jde se mnou. Co budete prohlížet? Šaty a když je holka nemá tak koukáte a nemyslíte. A když vám už oči skoro vypadnou, jak koukáte na svlečenou holku, tak dostanete tu blbou hlavu. A na co čumí blbá hlava finance. Na to co nechápe. Kolečka přece jezdí, ty z cukerínu být nemohou. Zbývá lauf, a když ani v něm nic není tak už snad jenom holce za výstřih. Prostě blbá hlava finance.” Dovypráví Vincek.

Ale Beránek se nedá.

“Co kecáte Vincku, vždyť jsem nic nenašel. Co z nás děláte blbce? Copak takový jsme?”

“Ale jste” povídá Vincek “ne všechny, to už jsem říkal. Podívejte pane Beránek. Každá loukoť v kole je provrtaná a tam se toho cukerínu vešlo devět kilo. Koukal jste hlavně Róze za výstřih a pak rozpáral hlaveň. Tam jste hledal marně. Holt zahnojený kolečka vám nevoněly a přitom byly tak sladký. Salutoval jste? Salutoval a to je to hlavní, sázku jsem vyhrál.”

Horní Hedeč je taková zvláštnost v našem kraji. Ten kdo se pracně vyškrabe na Horu Matky Boží, zdaleka viditelnou a střežící městečko Králíky, ocitne se u poutního chrámu s klášterem. Kousek za klášterem je Dolní Hedeč a na severovýchod, dolů s kopce, v údolí řeky Moravy je Hedeč Horní. Dnes je to jen údolíčko zarostlé letitým porostem stromů a křovin, mezi nimiž jsou ruiny chalup a statků. V jednom z těchto stavení žil Jan Kaiser (Císař) o kterém bylo známo, že vodí sousedy za výdělkem do Německa. Pod rouškou noci, za plýskanic a mlhy je vodil. Všichni o něm tvrdili, že je jejich králem a to králem pašeráků, ovšem on o sobě prohlašoval, že je pašerácký císař.

Nakupovat chodil se svými poddanými do Steinbachu, byť to bylo dále než do Schreibendorf nebo Naisbach. Za prvé v těchto dvou vískách za hranicí nebyl velkoobchod se zbožím pro pašeráky jako u Braunera ve Steinbachu, za druhé osazenstvo strážnice v Horní Lipce bylo horlivé a rádo si střelilo po každém kdo před nimi utíkal.

Cesty po kterých chodili měli tři. Nahoru na Dolní Hedeč, do Králík a Dolní Lipky šli po cestách za světla veřejně. Někdy počkali mezi poličky, a když byla nepohoda tak tmou vyhlíželi ze zájezdního hostince u Köbrdleho, ten je u kolejí pár kroků od hranic. Když potom blahodárná tma pojala pašerácké chodníčky do svého tmavého pláště, tak přešli na Dvorském kopci hranice a bezstarostně chvátili k Braunerovu statku ve Steinbachu. Mohli si to dovolit, německý financ nebyl tak krutý jako Český strnad, těm prusáckým klukům bylo skoro jedno co se z Německa odnáší. Častokrát se zdálo, že se škodolibě radovali nad porušováním celních předpisů republiky Československé.

Vraceli se stejnou cestou, pouze za Lipkou to vzali po poli a lukami podle kolejí skoro až domů. Druhá cesta byla přes Bořikovice na Kolwapusch, to je dnešní Orlický les, po Orlici nahoru a z Dolní Hedeče dolů do Hedeče Horní.

Název Hedeč prý vzniklo z německého Heidnisch, to přeloženo do češtiny je pohanský, a Kaiseroва parta taky pohani byli. Přijímali sice pod obojí, pivo a rum, jako ostatně všichni v okolí, ale v míře daleko větší. Taký co nebylo pevně připoutáno přemístili domů, hlavně však jednoho času sebou nosili pistolky a rádi si na hornolipeckého strnada vystřelili. Proto taky financi z Horní

Lipky dříve stříleli nežli se ptali, a právě pro to s nima Kaiser přestal kamarádit. Co bylo, to bylo, minulost nechme spát.

Červenec spěl ke konci a věřící si ten den připomínají svatou Annu. Svatá Anna, chladna z rána se říká v našem kraji, po svaté Anně se prý ani nemá koupat. Odpoledne tomu tak není, hic je přímo příšerný, zem sálá teplo jako když někdo dvířka u kamen otevře. Císařovi hoši stoupají k Dolní Hedeči a koupou se ve vlastním potu. Jen došli na kopec, už viděli Winklerův hostinec, proč by tam nedoplnili tekutiny které vypotili? Stejně slunce zapadne až za tři hodiny a na hranice to dojdou za dvě. Poseděli hodinu u chladivého moku.

Svižně pak seběhli stinnou alejí do Králík, ve Stadhofu, to je hotel na rohu náměstí, si dali jedno pivo na stojáka. To už slunce tolik nepálilo a cesta byla příjemnější, ke Köbrdlemu to stihli ještě za světla. Co dělat, do tmy někde přečkat musí, u piva to bylo nejlepší. Párkrát již sáhli do kapsy aby za napěněný pulitr řízného a chladného moku zaplatili, ale co naplat, žízeň spíše narůstala.

Konečně nastala tma, vzduch stále jako v peci, vánek taky někde odpočívá, hvězdičky svítí a cvrčci řvou jako o závod. Konečně dorazili k Braunerovi, ten jak je uviděl věděl kolik uhodilo. Mluvit nemohli, sucho v ústech a jazyk jako struhadlo hovořit nedovolil. Každému dal flašku zteplalého piva, no pivo, tady tomu říkají Bavrbír, je to černý a kafe by to určitě osladilo víc než cukrín. Pak manželce poručí aby jim nalila štýfla. Nalila botičku, jak po se česky říkalo skleničce kterých je osm do litru, plnou husté černé kořalky. Paní Braunerová čeká s lahví kořalky až dopijí, má ráda mužskou společnost, imponují ji pašeráci, to jsou chlapi jak mají být, hrdinové. Taky se jí říká Krásná Braunerka a Braunerka krásná opravdu byla. Čeká až dopijí, manžel jí přece říkal ať naleje Ein Stifla, v místním nářečí je ein za prvé jedna nebo neurčité množství.

Neurčitelné množství zteplalého Bavrbíru do sebe nalili i hedečtí, určitě jim to však Brauner spočítá dobře. Cukerínu a dalšího paše nabalili hodně, mnoho tisíc nechal Kaiser u Braunera. Radovali se z obchodu oba, jen Krásná Braunerka se neradovala. O mládí byla u pašeráků nouze a krasavec z nich nebyl žádný. Jediné co měl každý krásného byla nádherná opice.

Vyšli hedečtí do žáru noci, na zádech těžký ranec, za krkem opici. Kaiser málo komu důvěřoval, a tak dělal tykadlo sám. Tykadlem byl povětšinou nějaký odrostlejší kluk, který šel ve předu a držel začátek provazu. Tím provazem předával dohodnuté signály pašerákům, ti šli pár metrů za ním. Bylo to jako když paní učitelka vede mateřskou školku na procházku.

Tady ovšem vede Císař své sloužící, klopýtali všichni, chrchlají, klejí, baže by je neslyšel respicient Hajný když vedl Jelena podle hranice. Velmi potichu dojdou za pašeráky, mohli jít i hlučně, to však nevěděli, tušit začali až když u hedečských byli.

Padl Kaiser, padl císař pašeráků zmožen horkem a hlavně chlastem. Jak padl vypadla i šňůra z jeho ruky. Oba financi se potichu smějí a posuňky se domlouvají. Pašeráci když ztratí kontakt by měli stát, nestojí, klátí se postrkování pivem a kořalkou jako osiky ve větru. Vezme Hajný Jelenovu ručnici na rameno, šňůru s pašeráky do ruky a odvádí ožralé hedečské na strážnici. Ti ani nepostřehli výměnu na začátku provazu, ve tmě noci a s mozkiem zatemnělým pitím poslušně následují vůdce. Za nimi Jelen nese padlého Císaře na zádech.

Přetěžká byla úloha soudu. Hedečtí si nepamatovali nic. Uvěřil soud, že pod vlivem alkoholu a horkem byli jako uhranutí, kterýpak pašíř by se taky nechal dobrovolně na špagátku strnadem dovést na strážnici.

Krásný teplý podvečer jednoho srpnového dne zastihl Vincka Vlka vracejícího se z Celného domů. Do Celného zaskočil s jakýmsi úředním listem který tam měl doručit otec jeho milé, obecní sluha Birke. Nebyla to sice Vinckova práce dělat posluhu posluhovi, ale nic naplat, starý Birke nemohl dobře chodit ani střízlivý a dnes mu vypověděly nohy službu ještě dříve. Roznášel po Mladkově papíry s úlevami na daních pro sedláky a posel s dobrými zprávami bývá vždy dobře odměněn. U Wagnerů rumem, u Hönigů kontušovkou, u Schwartzů dokonce domácí slivovicí a to dvakrát. Není se co divit, že když šla k polednímu Róza do obchodu nakoupit, uviděla svého otce jak nakoupeno již má. Navíc, jak ležel u pomníku na návsi, vyhazoval úřední listiny a se slovy: "Aport větríčku, dones lísteček pánovi" se potutelně usmíval. Sebrala Róza nejprve úřední listiny, potom otce a nakonec všechny síly k dovlečení obojího domů. Tátu vymáchala v potůčku, zamkla v komoře a

s listinami zašla za Vinckem. Roznesl proto Vincek zbylé úřední zásilky adresátům, s několika musel až do Celného, odměna jej taky neminula, a tak se vrací s dobrou náladou domů.

Byl tak v polovině cesty, zrovna pod Šibeničním vrchem, a tu slyší sojku. Sluch pašíře je vycvičený na varovné hlasy přírody a podvědomí vždy pracuje v zajetých kolejích. Po prvním sojčím skřeku tomu moc pozornosti nevěnoval, ale když sojka křičela stále více a navíc i z jednoho místa, nedalo mu to a šel se podívat. Šel po hlase a za chvíli došel na malou mítinu kde sedělo několik chechtajících se dětí, křik sojky vycházel přímo z jejich středu.

”Pustíte toho ptáka, haranti! Co vám udělal?” Rozkřikl se Vincek a došel k dětem. Do dětí jako když hrom uhodí, ztichly a jen koukají po Vinckovi. Uprostřed hloučku seděl na kameni kluk sotva čtrnáctiletý, šaty záplatované a nečesaná rezatá hlava mu v posledních paprscích slunce přímo zářila. Oči do široka rozevřené zářily také a jeho řeč zazářila ještě více.

”Co chcete strejdo? Vy tu vidíte nějakýho ptáka? Já ne a jak z vás táhne kořalka měl by jste spíš vidět bílý myši a ne ptáka.”

Zarazil se Vincek. Fakt, žádného ptáka neviděl.

”A co ten sojčí křik? Vždyť to slyším až od cesty a už hodně dlouho.”

Děti se rozesmějí a kluk taky.

”To je pravda. Křik sojky jste slyšel dobře. Já se jmenuju Sojka. Jan Sojka a křičel jsem taky já, to tady kamarádi se mi smáli, že jsem jediná sojka která nekřičí. Tak jsem se to dlouho učil, až to umím líp než sojky v lese a dnes jim to poprvé předvádím.”

Vincek chvíli myslí, přemýšlí, je jasné jakým směrem a na co může taky pašerák myslet. ”Poslouchej, Honzíku, kde bydlíš?” Honzík mu to vysvětlí a za chvíli jdou k Sojkům domů.

Nějaký čas na to vedrem zmožení financi zalézají do chladu křoví mezi Předním hraničním vrchem a Zadním hraničním vrchem. V srpnu bývá teplo a v uniformě, s kvěrem na rameni, se zpotí financ do kopce k Adamu i v zimě. Sundají čepice, rozepnou blůzy, padnou na vyhřátou zem a již se jim oči klíží.

Ani první ani druhé sojčí zaskřehotání je neprobudí z dřímoty, teprve když sojka křičí delší dobu, zpozorní Koníček.

”Sakra, to je ze Zadního, že by hedečský? Kdo jiný by tam co dělal?”

Rychle se oba upraví a opatrně postupují k lesíku co roste na Zadním hraničním, zrovna z něho sojka křičí jak když tam táhne celá armáda. Doslova se proplíží do lesíka, zalehnou a pozorují. Nevidí sice nic, ale sojčin hlas se vzdaluje ke Steinbachu.

”Je to jasný, už tam vlezli. Počkejte tady Smrček, já skočím pro posilu na strážnici a uděláme zátah.” Koníček potíc se, cválá na strážnici, docválal celý mokrý a sotva dechu popadal podává hlášení.

Ožil vrchní respicient Beránek, Sehnal svoje stádo a žene je nad Steinbach. U rozcestí na Adam zanechal jako pozorovatele Jelena. Jelen sebou bacil do chladivého mechu a bedlivým okem sleduje Braunerův statek ve Steinbachu. Zatím Beránek žene své stádo dále, pečlivě rozestavil své ovečky

podél hranice.

Skoro se šepří, ptáci tichnou, deset strnadů roztažených na dvoukilometrové hranici je zticha již dávno. Jediná jejich činnost spočívá v podpírání vícečlenných únavou a vedrem. Konečně Jelen zahlédl zpod rolety padajících vícečlenných vycházet několik postav sehnutých pod těžkým břemenem ze statku od Braunera. Nejdou ani nahoru k hranici, ani dolů do vesnice. Stejným krokem míří vpravo k lesíku na Zadním hraničním vrchu.

Pašíři! A na dosah! A zatížení pašem! To je pro finance boží požehnání. Vyskočí dozorce Jelen jako jelen a pádí podle hranice. Cestou se k němu přidávají ostatní členové zásahové jednotky, a tak když dobíhají k Zadnímu vrchu slyší křičet sojku ze spodního konce lesíka. Doběhnou a ukrývají se na kraji mezi prýní stromky. Sojka párkrát ještě zakřičí a náhle na krajinu padá ticho a tma. Čekají strnadové, čekají oči do tmy vytřeštěné, uši jako král Midas vytažené a našpicované, ale ticho po pěšině. Nejen po pěšině, ale v celém lese.

Baže by ticho nebylo. Pašíři vedení Vinckem po pohodlné cestě donesli své těžké pytle financům za zády až na cestu k Petrovicím, kde na ně čekal koňský povoz, a spokojeně se vrátili domů. Vincek vyplatil tátovi Jana Sojky smlouvanou mzdu, zaplatil i několika čeledínům pití v steinbašské hospodě kteří předstírali pašeráky na cestě do Čech. Několikrát toho roku ještě vodil Honzík strnady po lese za nos.

Klec spadla až příštího roku. Ne sice na Honzika a Vincka, ale na hedečské pašeráky. Ti se nějak dozvěděli o úspěšném triku Vinckově. Slibovali hory doly, až Vincek povolil, ale vymínil si aby Honzika vyplatili předem, rozhodně odmítl jít s nimi sám.

Jenomže zima je dlouhá a někteří lidé neumí držet jazyk za zuby. Hlavně ti jízliví se ptali.

”Jestlipak víte kdy vodí sojka strnada za nos?” Nevěděli, správněji řečeno, mnozí nevěděli a odpověď na otázku se donesla i strnadům.

”Když Vincek fůru s pašem přes hranici veze.” Nyní i financí pochopili a zařídili se podle toho.

Nastalo jaro. To není nic neobvyklého, jaro nastává každým rokem, avšak ne každým rokem se na jaře rojí strnadové. Včely ano, ty je vidět rojit se ve dne, ale strnadi se rojili vždycky v noci a rojili se hlavně poblíž Vinckovy chalupy. Dokonce získali i dva placené denuncianty. Sabina bydlela o chalupu doleji a pan Brettschneider si zakoupil, jako více pražáků, malý domek nad Vinckovým hospodářstvím. Ti nyní pozorovali Vinckovu chalupu a hlásili každý jeho pohyb na strážnici. Vincek by musel být padlý na hlavu, kdyby si nevšiml počínání sousedů, kdy poletují celý den se zápisníkem, tužku pomalu neodloží a píší a píší. Pevnosti se ještě nestavěly a tak to němečtí špioni nejsou.

”Jdou po mě. Vobá. Tak jim to osolím! Nebo osladím? Ále co, ať si vyberou.”

Zaběhl do Celného k Sojkům, probrali nastalý problém a Vincek ještě

připomíná Honzíkovi.

"Hele, půjdou po tobě, nikdy nepřiznej co bylo. Zabloudil jsi a hotovo."

Vyšli hedečtí svoji obvyklou cestou a Sojka skřehotá v lesíku Zadního hraničního vrchu. Financi zpraveni oběma denuncianty, že Vincek nevytáhl paty z domu váhají. Zbytky zdravého rozumu jim říkají. Kde je sojka tam je pašíř. A kde je sojka? Na zadním. Kde je Vincek? Doma. Tak honem někde k Dvorskému kopci. Taký že jo. Dlouhá řada hedečských jim kráčí naproti. Pašeráci vlekoucí obrovské pytle se stávají snadnou kořistí.

Teď ještě Sojku. Dozorci Jelen a Ptáček pospíchají na Zadní vrch. Tam potkají kluka: "Stůj! Co tady děláš?" Ptá se Jelen

"Hledám cestu."

"Jakou cestu?"

"Do Smrčiny."

"Vždyť ze Smrčiny jdeš. Co je támhle za vesnici, Smrčina."

"Není, já tam byl a tam je u cesty na ceduli napsaný Schönau."

"No a co je Schönau po česky? Smrčina." Přidal se do hovoru Ptáček.

Kluk se brání. "A to teda není, to by tam muselo být napsaný Fichtenwald, Fichtendorf nebo něco takovýho. Ale je tam napsaný Schönau, tak to Smrčina není."

"To nevádí, jak se jmenuješ?" Zase navazuje Jelen

"No Sojka, Jan Sojka."

"Tak to jseš ty koho hledáme. Půjdeš s námi na strážnici. Proč jsi tady křičel a proč jako sojka?"

"A jak bych měl křičet jinak než jako Sojka. Vždyť Sojka jsem a volám aby mě někdo ukázal cestu do Smrčiny. Mám tam nastoupit u hajnýho Katzera v jelení oboře." Vysvětluje Honzík.

To už se Ptáček rozzlobí:

"Ty seš pěkný ptáček! My se tě kluku hloupej ptáme proč jsi křičel jako sojka, jako pták sojka, když nerozumíš blbečku Česky, tak Die Eichelhäher, verstehen du Trottel?"

Honzík se na něj chvíli kouká a s klidem odpoví.

"Hele, nechte si ty nadávky, já vám taky nenadávám. Jedinej ptáček jste tady vy, já jsem Sojka a pro vás pan Sojka. A co bych si na sojku v lese nezakřičel. Vona si začala když jsem přišel na kraj lesa, tak jsem ji odpověděl. Copak Sojka nemůže odpovědět sojce. Za druhý, máte na to školení, tak mi řekněte který paragraf zakazuje křičet sojce nebo Sojkovi v lese? Dokonce i lidi si můžou v lese zakřičet a zavolat jako sojka. Vy si taky v lese můžete cvrlikat jako pták nebo jako Ptáček. Vy tady můžete řvát dokonce jako strnad."

To už je Ptáček ochoten vztáhnout ruku na bližního svého, byť slabého dítěte. Dokonce touží být chvíli králem Herodesem. Ukončil tu rozpravu Jelen.

"Z těch tvých řečí už jsem jelen, kluku. Zmizni a zmizni rychle smrade. Ptáček pojďte, já vám to potom vysvětlím a starýmu taky."

Zmizel Honzík a rád zmizel a s ním zmizely i sojky na Předním i Zadním hraničním vrchu.

Divoká Orlice je hraniční řekou dlouhá léta a mnoho let na obou březích také žijí lidé, jak na straně Pruské tak i České. Od Zemské brány kus proti toku Orlice, na českém břehu, stojí chalupa dřevaře Ptáčníka. Na druhém břehu, ještě trochu výše proti proudu, tam kde cesta z Rozenthalu ubíhá do vnitrozemí, má chalupu povozník Winter. Každý z nich žije odlišným způsobem, přec něco mají společného. Děti. U Winterů je to Albrecht, kterého opatrují dvanáct let a Gretchen o rok starší. U Ptáčníků jim radost dělá deset let Hanička a o čtyři roky starší Tomáš už taky doma zastane kus práce.

Děti po sobě pokukují již několik let, rády by si spolu pohrály, vždyť jsou sousedé. Mnohokrát po sobě i pokřikovali přes řeku, ale rodiče jim nikdy nedovolili přejít vodní tok. Toho léta však děti jsou již tak velké, že mohou přebrodit nehlubokou vodu samy a tak se často navštěvují. Když nastal podzim a nemohou brodit studenou vodou, posílají si lodičky s psaníčkem. Proud vody v zákrutech řeky vždy donese loďku z kůry k protějšímu břehu a to díky tomu, že kluci pomohli proudu kameny tak, aby tekla tam kam potřebovali.

Plynula léta, přešla i válka ze které se oba hospodáři nevrátili a kluci dorostli do věku kdy zjistili, že holky jsou i na jiné věci nežli na tahání za copy. A tak po čase se z Haničky stala paní Hana Winter, hospodyně v povoznictví v Rozenthalu a Tomáš si domů z kostela přivedl Grétu, nyní Ptáčnickovou.

Opět uplynulo trochu času a hospodářská krize začala ubírat živobytí v obou domácnostech. Jednou o vánocích, když obě rodiny vzpomínaly na mladá léta a řeč přišla na lodičky z kůry, zamyslel se Tomáš a povídá.

”Albrecht, voda přináší peníze mlynářům, co by nepřinesla nám.”

Od té doby často vysedával Tomáš na břehu Orlice u svého domku s udicí. Dokonce si pořídil i koníka a stahoval s ním dříví v lese a někdy vozil dříví sousedům. Tak jednou do měsíce naložil i pěkné tvrdé dřevo a zavezl jej prodat pekaři do Klášterce, někdy i do Žamberka. Vždy přitom vezl i košík pstruhů a někdy prodával pstruhy i financům do Petrovic.

Toho roku 30. dubna sedí na strážnici financi, cpou do sebe pečené pstruhy od Ptáčníka a zapíjejí pivem. Na oslavu svého svátku vystrojil tyhle hody vrchní respicient velitel strážnice Blahoš Beránek. Řeč se mluví, pivo teče, jak praví úsloví, a tak i na strážnici se mluví. Dnes je pro to odborný název, profesionální deformace, tenkrát se jenom plkalo. Plkne tedy Jelen.

”Povídá se, že hedečský těžko prodej co donesou a dokonce i Vlk je prý na tom špatně. Jako by tu byl někdo novejš a dělá prej ve velkém.”

Vrána klovne do pstruha, upře oči do daleka a zaskřehotá: ”Kr, kr, k rybám by to chtělo i něco ostřejšího. Kr, kr, k ránu když přijdu kp, kp, k Ptáčníkovi tak má vždycky pr, pr, pravou vr, vr, vratislavskou.”

Dlouhou chvíli nad touto řečí uvažuje Beránek a pak spustí.

”Strnad, vy vole, kolikrát jsem vám říkal, aby jste dával pozor, že se mi to Ptáčníkovu rybaření moc nelíbí. Chalupu si spravil, je to skoro palác a z čeho? Z těch pár fůrek co odveze a z platu od hajného to nemůže mít. Pašuje! Je to jasný! Vrána na to kápnul. Tak to vaše ptačí družstvo od zítřka se uhnízdí pěkně nad Ptáčníkovou chalupou a dokud ho nedostanete tak tam hnízdít budete.”

Netrvalo dlouho a spadla klec. Ne nad ptačím družstvem, ale nad Ptáčníkem. Hnízdili strnadi nad Tomášovou chalupou jen pár dní a pak jednoho deštivého rána Fogl uviděl Albrechta Wintra jak nese k řece poleno a hází ho do vody. Za prvním přináší z kůlny druhé a třetí, taky je hází do řeky a polena plula, pomalu plula, ale přece jen k českému břehu. Tam Tomáš polena tahá a odnáší je do svoji kůlny..

Naštěstí přišel z pochůzky Vrána a stavil se u Fogla na pozorovatelně. Rychlá domluva mezi financi, hned na to letí odpočatý Fogl na strážnici a za nedlouho příklusala posila vedená Beránkem na Ptáčníkův dvůr.

”Chcete zase ryby, pane respicient?” Ptá se Tomáš Ptáčník.

”Ne dnes nechci, pane Ptáčník. Nemáte náhodou železný klín a kladivo?”

Poznal Tomáš, že dorybařil. Snaží se zachránit co se dá.

”To víte, že mám, támhle v kůlničce je obojí. Berte, berte, mě bere ryba.” Skočí k prutu a více se nestará o činnost financů. Ti hbitě rozstípali promočená polena hožená do lůlny a vytahali z nich mnoho balíčků cukerinu a jiného zboží.

”Tak pane Ptáčník, paš se zabavuje a půjdete s námi.”

”Jaký paš? Chytli jste mne snad s tím cukérinem? Nechytli! Co já můžu vědět, že polena nejsou celý ze dřeva. Vidím plavat poleno a tak ho vytáhnu. Další taky. Víte co já se nadřu na takovej kus dřeva než ho dostanu k chalupě. Co bych polena nevytáhnul, tady by vyschly a je to skoro bez práce. A cukérin, co mě je po něm, to je váš problém.”

Inu, okresní soud v Žamberku byl nucen vynést takovéto rozhodnutí.

”Pro nedostatek důkazů se zprošťuje viny Tomáš Ptáčník bytem na samotě Nesselfleck č.p. 32, příslušející k obci Bartošovice...”

Hajný Elster z Freiwaldu měl dva syny, dvojčata, k nerozeznání podobné. Pletli si je ve škole, pletli si je v lesnické škole a financi je rozeznali jenom podle toho na které straně hranice je viděli. Oba totiž chodí navlas stejně oblečení, pušky stejné, brašny stejné. Když financi vidí na německé straně hajného Elstera, vědí, že je to Hans, ten přebíral hájenku po otci ve Freiwaldu. Na české straně je to Brutt, který se přizpůsobil do hájenky v Jedlině a po tchánovi zdědil revír. Oba bratři, dnes již padesátníci, se občas setkají na hranici, posedí, popovídají a

jdou po své práci.

Bylo to v době kdy finanční stráž stíhala jedna nehoda za druhou. Nejprve se utrhl podemletý břeh pod dozorcem Jelenem a ten se zlomenou nohou a v bezvědomí ležel delší dobu ve studené vodě. Tak jej našel hajný Elster a přinesl na Čihák. Však se potom hostinský Semerák dlouho smál a každému vykládal.

”Kouknu z okna a chlap jako hora nese Jelena. Když přišel blíž, vidím že je to Brutt Elster a říkám mu. To jsi Brutto upytlačil, nebo mě ho neseš do kuchyně? Ale u nás momentálně žádní kanibalové nejsou.”

Poležel si Jelen se zlomenou nohou a zápallem plic v nemocnici pěkně dlouho.

Hned nato chtěl dozorce Růžička kontrolovat cizího chlapa na Adamu. Ten se na něj divně koukne a hned báb, rovnou do nosu, strhne ho na zem, z křoví vyskočí další chlapi a okopali Růžičku, okopali a ještě pošlapali. To byl další marod v nemocnici.

Tak za týden po tom, zrovna tam co natloukli Růžičkovi, seděli dozorce Veverka s dozorcem Vránou nad cestou pod křovím, z lesa vyšlo osm chlapů každý s pytlíkem na zádech. Jen zaznělo Stůj už chlapi stříleli. Díky tomu, že museli střílet s pytlíkem na zádech, šlo všechno olovo mimo. Stačili se financi překulit do keřů a nežli hlavy zvedli pašeráci jsou pryč.

Říká se do třetice všeho zlého, není to pravda. Opět týden uplynul a přivezl si Vrána kolo, sice starší, ale zachovalé. Druhý den sedl v plné zbroji na kolo, parkrát šlápl do pedálů, naklonil se dopředu, puška jej uhodila do čepice, ta zakryla oči, řemeny od brašny a pušky znehybnily ruce, kolo samo zatočit neumí, a tak Vrána letí přes příkop. Později měřili mladší z financů ujetou dráhu a naměřili celých 42 ujetých metrů. Když se Vrána vrátil těch zhruba padesát

metrů ke strážnici, to už byl velitel Beránek venku, usmívá se a povídá.

”Vrána, lítat vám jde lépe, jak jsem z okna viděl, než jezdit na kole. Co na to lezete když to neumíte. Tak od zítřka budete cvičit jízdu na kole nejen vy, ale všichni.”

Tak to šlo týden co týden. Mužstva ubývalo, až po několika urgencích dostal Beránek dva muže na výpomoc a dva mladé nováčky na stálo.

”Dozorce Jan Ptáček hlásí příchod.” Druhý hned vzápětí.

”Dozorce Jiří Fogl.” A jak se postaví do pozoru, ručnice se na rameni zhoupne a pažbou nabere Ptáčka do zadní části a ten, takto pobídnut, padne veliteli na stůl.

”Vy jste mi pěkní ptáčkové, lítat se vám zachtělo? Mý vám už křídýlka přistříhneme. Strnad, Strnad.” Volá Beránek a směje se. Vstoupí respicient Strnad.

”Tady vám předávám do družstva dva nové, Ptáčka a Fógla, ať máte to vaše ptačí družstvo úplné, ale pozor na ně, lítat se jim zachtělo.”

Za tři dni šli již Ptáček s Foglem na hlídku sami. Nad Německými Petrovicemi vidí chlapa, pytel na zádech, míří rovnou do Steinbachu a oba začnou křičet najednou: ”Halt! Vínancfache.” No hoši byli někde od Prahy, malinko si tu němčinu popletli a uvědomili si to teprve když se chlap směje a povídá.

”Jo hoši. Já německy neumím.” A klidně pokračuje přes hranici, tam ptáčkové nemohli. Horší bylo, že scénku zahlédlo několik lidí z Českých Petrovic kteří šli domů, ti hned za tepla roznesli po vesnici, že ti noví ptáčkové strnadi jsou na Vlka krátcí. Beránek se to dozvěděl první, vždyť do vesnice se jde kolem strážnice. Tak když přišli Fogl s Ptáčkem ze služby jim povídá.

”Prohlédli jste si chlapa dobře? Tak si ho taky dobře pamatujte, to je totiž místní král pašeráků a tohle vám udělal naschvál, to je totiž přesně jeho styl. Byla to stejně moje chyba, že jsem vás poslal samotné tak brzy. Jste ještě hodně nezkušení, musí s vámi chodit někdo kdo to tady dobře zná.”

Inu, posmáli se lidi do sytosti dva dny, další případ nebyl veselý.

K večeru vyšli uzdravený Růžička a dozorce Vítek z výpomoci opět k Adamu. Když se blížili k místu kde Růžičku zbili, tak Růžička s nedobrymi pocity nervozně popotahoval řemen pušky. A jako by se situace opakovala. Na cestě chlap, pytel na zádech, to už Růžička skáče za strom a s puškou v ruce křičí.

”Stát! Finanční stráž.”

Chlap taky nelení, uskočí, vytrhne cosi zpod kabátu a bum. Zablesklo se od ruky pašeráka, Vítek vyjekne a pomalu se kácí na cestu. To už Růžičkova zbraň taky duní, dokud vidí chlapa tak střílí co stačí nabíjet, ještě za ním kousek běží a střílí dokud má čím, aby jej alespoň zahnal. Vráti se k poraněnému Vítkovi, bere si jeho pušku, odjistí a položí vedle sebe. Potom se začne věnovat ošetřování svého druhu, ten má v pravém boku krvácející ránu a v polovědomí sténá.

Koutkem oka zahlédne jak od strážnice běží několik postav, mává na ně a

ukazuje směr kterým mají běžet. Marná byla honička, ale včas odvezený Vítek přežil.

Druhý den za světla přijela komise finanční stráže a četníci. Pátrají v okolí a po prohlídce místa střetu povídá Beránek.

”No Růžička, ran bylo jak u Verdunu, ale zaplať pámbu, jedna šla do masa, alespoň jednu jste mu dal. Pojd’te, jdem do vlčího doupěte, krvavé stopy tím směrem míří.”

Sejdou do Německých Petrovic k Vlkově chalupě. Četníci pušky a pistolky v rukou hned prohledávají Vinckovu chalupu, Róza utekla k tátovi, a tak jsou sami. Vincek chvíli kouká co se u něho děje a pak povídá Beránkovi.

”Sedněte si pod lípu já hned přijdu.” Chce vejít do chalupy, četník mu zastoupí cestu a štekne.

”Co tu chcete, chlape!” Vincek zrudne, zle se podívá a štekne taky.

”To bych se měl ptát já vás, já jsem tady doma a vy šmejdi, když už tady šmejdíte, tak alespoň hadr do ruky můžete vzít a prach utřít.”

Utne mu řeč četník, postavou za groš kudla.

”Co si to dovolujete osobo?”

Vincek zvedne ruku, dvě pěsti do lžice bagru a sípe.

”Skrčku zmlkni a nezacláněj...” To už volá Beránek na četníky a Vincka.

”Nechte toho a vy pánové si jděte po svých, tohle si vyřídíme my sami.”

Četníci zmizí pryč a Vincek v chalupě. Za chvíli se vrací s flaškou a třemi sklenicemi, usedne k financům.

”Pánové, čistýho vína vám nenaleju, tohle je jen čistá vratislavská a nic mi neříkejte, já tu kanonádu včera večer slyšel taky. To ostatní jsem slyšel taky, od rána tady lidi o jiném nemluví, ale já v tom nejedu. Pár chlapů od nás, tak si tam dolejte vodu, pane Beránek, já vím, že vy na tu ostrou nejste a vy Růžičko potřebujete hustou, neředěnou a raději víc. My to taky tak děláme když se něco vyvrbí.

Tak teda pár chlapů od nás už má taky o nějakou tu díru v těle víc než by měli mít. Mě se to taky nelíbí, ale nechtěl jsem k vám jít první, to víte, vy máte své pravidla a my taky. Mezi náma, jako bych vám nic neřek, tak poslouchejte. To je parta někde od Vroclavi, najednou se sem přihnali, hned ve velkém nosí a jak někoho uvidí hned pic. Proč chodí tady nevím já ani Brauner, ten je z nich ještě nešťastnější. Utržit moc nedaj, jen samý poroučení a hrozby. Bylo jich osm, teď zbyli tři. Pravda je, že dva leží u nás v Čechách, to se neptejte jak to vím já, ale prsty v tom my nemáme. Tři leží někde v Prusku, když nemůžou dělat dírky do nás dělají je do sebe.”

”No Vincku, neděkuju vám když jste nám nic neřekl, ale voly z těch mladejch jste dělat nemusel.”

”Jo tak, musel pane vrchní, musel, jak se maj otrkat? My se musíme snažit, a tak ať se snaží i oni. A ještě vám neřeknu, že si má Štajnsulc připravit ubytování pro tři turisty ze čtvrtka na pátek, chtějí prý vidět krásu zdejšího kraje v pátečním podvečeru.”

Utichla krajina orlického předhůří do pátečního odpoledne. To potom potichu a pokradmu vylétali strnadi ze svého hnízda i z hnízd sousedících se strážnicí v Petrovicích, vylétali strnadi bartošovičtí i lipečtí. Nejvíce strnadů pak hnízdilo v hlubokém hvozdu na Adamu.

Beránek, starý stratég, obsadil lukrativní místa starými borci, křídla, kde nevěřil že rabiátská parta půjde, obsadil jen slabě. Nad Německé Petrovice poslal Veverku s Foglem a k Zemské bráně Jelena s Ptáčkem. Jelen je v rekonvalescenci, tak ať si odpočine. Nastal večer, tu cvakne seschlý strom tu se ozve ptáka písk.

Banda vratislavských střelců nebyla zase tak hloupá jak uvažoval Vlk s Beránkem. Vyšli ze Steinbachu, zamířili na Čihák, přebrodili Orlici a chtěli jít na Klášterec. Jen přebrodili řeku a přešli silnici zahlédl je Ptáček, zařval.

”Stůj, finanční stráž!” Vzápětí padly první rány z revolverů a Ptáček s prostřeleným levým ramenem klesá k zemi, další olovo směřuje k Jelenovi. Jelen střílí také. Padlý Ptáček přece jen přiloží pušku k líci, bum a o pašiře na světě míň. I Jelenova střela zasáhla cíl. Třetí z pašeráků zatím oběhl finance, dostal se jim do zad. Stojí za Jelenem a chce mu život ukrátit. Z hloubi lesa zazněly dvě rány rychle za sebou, ohlédne se Jelen, zbledne, krve by se v něm nedořezal. Hned poznal co mu hrozilo, pašerák se svíjí na zemi, pistole u něho a kousek dál stojí hajný Elster, v ruce drží torzo pušky a obličej i kabát celý bílý, okolo něj jak když nasněží. Jelen sebere pašerákovu pistoli a jde k hajnému, prstem přejede v bílém posypu na hajného kabátě, olízne a povídá.

”I ty, Brute?” To už hajný sedá na pařez a pokládá hlavu do rukou. Okoukne Jelen pozůstatky pušky, hlavně jsou normální pouze pažba je jenom dýhová atrapa. Koukne i do brašny, taky plná cukerinu. O dalekohledu ani nemluvě a kabát, ten byl taky samá kapsička. Jelen zahrabává nohou bílou spoušť a povídá mlčícímu hajnému.

”My troubové na vás tolikrát koukali jak s bratrem sedíte a povídáte si, že vy jste si vždy všechno vyměnili? Jo rodinná selánka. Hajnej, leťte domů, převlékněte se a přijďte na stanici, tam to musíme sepsat. Myslím tím tohle střelení, o tom sladkým ani muk, to nikdo neviděl a abych nezapomněl, mockrát děkuju, už podruhý jste mi zachránil život. Hlavně rychle zmizte než sem doběhnou okolní hlídky, já už to všechno nějak vysvětlím.”

Ještě hajnému paty bylo vidět, když dorazily první hlídky a jen začnou zajišťovat místo činu za ohromného rachotu dojede na motocyklu Beránek. Jelen podá stručné hlášení a povídá.

”Poslal jsem hajného převléknout a aby si doma lounal, bledej byl, vypadalo to, že by nám u protokolu nevoněl. Prosím vás, jen se o tom nikde nezmiňujte aby neměl ostudu, řekněme, že jsem ho poslal napřed na strážnici.” Koukne Beránek s úšklebem na Jelena a ptá se.

”Taky sladký zboží? To mi potom řeknete, to bych nikdy nevěřil, že i hajnej nosí, vždyť jde o definitivu, to by mu stálo za to?” Jelen vytřeští oči, začal na sucho polykat a koktá

”Ja, jak to to víte?”

”No, podívejte, ten co ho složil hajnej nese utrejch a u těch co jsou dole u

silnice jste nebyl a snad tak padlej na hlavu nejste, abyste pašoval tu trošku co máte vzadu na rukávu.”

Když přišel hajný k sepsání protokolu, zatáhl jej Beránek do své kanceláře, nalil mu hrnek kořalky a povídá.

”Poslyšte pane Elster, Jelen nic neprásknul, jen jsem se divil odkud má od cukerínu rukávy, a tak musel s pravdou ven. Doufám že k nám budete sám chodit na kus řeči a nebudeme vás muset někdy předvést a jednat s vámi z moci úřední. Vidíte sám, že časem se všechno prozradí. Ale jinak, mezi námi, dlouho už to takhle děláte?”

”Dlouho, pane Beránek, dlouho už za Rakouska a teď to je ještě lepší. Jenom v těch vedrech s těžkým kabátem to nebylo zrovna příjemný.”

Od té doby vždy Beránek s Jelenem, když uviděli oba bratry pohromadě, sledovali zda si berou své kabáty i ostatní věci a nesáhnou po majetku bratra svého.

Šťastný je ten kdo nemá statky pozemské a mnoho rozumu, šťastný proto byl i Emil Ptáček. V zimě přespával ve zbořenisku své bývalé chalupy pod Adamem v Českých Petrovicích. Jedna místnost tam byla bíděně zastřešena, půl místnosti zabírala pec, ve které si trochu topil a na ní také spal. V létě přespával kde se dalo a kde se na své pouti zastavil. Živil se žebrotou a příležitostnou prací u místních sedláků. Nejšťastnější byl když mohl zpívat, zpíval často, rád a dobře. Zpíval cokoli a celý den, jeho hlas byl burácení hromu, van vichřice, temný, basový. Lidé mu proto říkali Ptáček zpěvák, měli jej rádi a rádi mu zadávali drobné práce. Přímo mistr byl v donášení věcí a vyřizování vzkazů. I

přes svůj chabý rozum nezapoměl nikdy ani písmenko z toho co měl vyřídit, paměť na řečené měl úžasnou. Rovněž svěřené věci k donášce nikdy neztratil ani nezcižil a přenášel toho hodně. Na zádech pytel, po bocích všelijaké taštičky, kapsáře a lecos zavěšené na špagátcích u pasu. Jednoho času nosil i vulkánfibrový kufr, kýmsi vyhozený, pomlácený a odřený. Leč nevydržel mu dlouho, deště jej poničily tak, že se rozpadl. V těchto taškách a pytlících nosil samé potřebné věci, křídlo z husy, utrženou podrážku, mnoho motouzů, přelomenou lžici, prostě samou vzácnost. Ptáček byl člověk společenský a jen jej někdo dobrým slovem požádal, splnil mu každou prosbu, bylo li to v jeho silách. Donesl, odnesl, vyřídil, zazpíval.

Našel si dokonce kamaráda, vzácného, podobně postiženého chudáka ze Steinbachu. Jak se jmenoval nikdo nevěděl, všichni mu říkali Áda Trottel a opravdu byl Adolf rozumu mdlého. Áda měl dokonce stálé zaměstnání a taky se nemusel o své pozemské statky starat, taky byl nemajetný. Přespával v pastoušce a každý den ho hostili v jiném statku. To jak rozpis místního úřadu nařizoval sedlákům, aby každý den dostal talíř polévky se skývou chleba, a to tak, aby se všichni sedláci ze Štajnbachu pravidelně vystřídali. Áda nemluvil, pouze vydával různé skřeky, zato ve hře na píšťalu byl mistr. Píšťaly si vyráběl sám, každá byla originál, každá měla jiný hlas, konstrukci i ladění. Dobytek proti jeho hře neprotestoval, ba zdálo se, že jej hra uklidňuje, spokojeně ležel, přežvykoval, lidé však byli jiného mínění. Ne všichni, většina si hudební produkce nevšímala a jen malá hrstka z nich, převážně mládeže, po něm vrhala kamení.

Skamarádili se Ptáček zpěvák i Ádatrotl v krátkém čase a často bylo slyšet jejich společné koncerty pořádané zdarma nad Steinbachem. Áda pískal a Ptáček zpíval, zvukový hlas se nesl hluboko do údolí a po hřebenech obou Hraničních vrchů. Oba koncertmajstři sedávali tu v Čechách, tu v Německu a někdy dokonce přímo na hraniční čáře. Jednou půlkou tady, zweite halbteil dort, po česky řečeno druhou půlí tam.

I hlídky finanční stráže se u nich často zastavovali a naslouchali hudební produkci a sami je ještě učili novým písním. Několikrát vzali Ptáčka na strážnici, pustili na gramofonu nejnovější šlágry a Ptáček byl učenlivý, co slyšel jednou pamatoval dlouhá léta. A tak za krátký čas měl nastudovaný bohatý repertoár trampských písní, zvládl dokonce i melodie z operet a árie z oper.

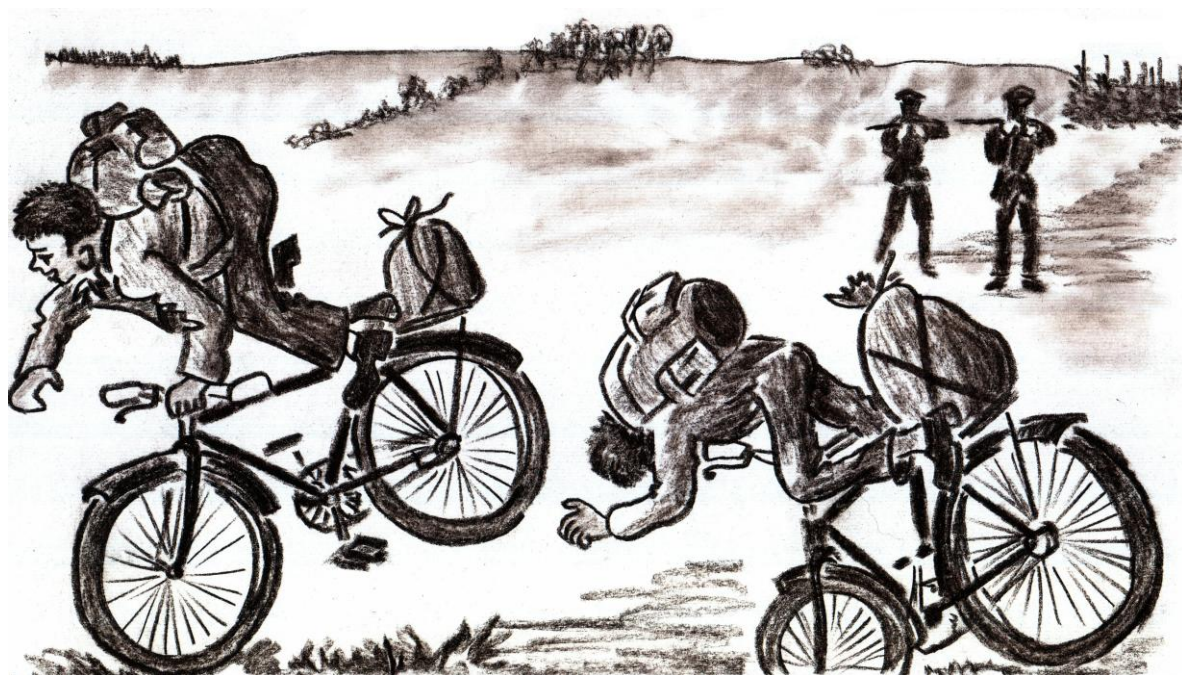
Inu, šili si strnadi boudu na sebe. Vincek Vlk sledoval oba umělce dlouhý čas. Když měl plán hotový, dohodl se s Ptáčkem zpěvákem. A tak zase nastaly pro Vinckovu partu blažené časy. Museli se sice pašeráci seznámit s kulturním dědictvím lidové písně, zvládat světovou operní tvorbu, zabruslit do světa lehké múzy operety, hlavní tíhu však převzal Vincek.

A tak když nebylo strnada vidět pěl Ptáček lidové písně, když financ stál u nich hlaholily trampské melodie, jen strážci hranic zamířili k Hraničním vrchům již operní melodie doléhali snad až do Mezilesí. Veselá opereta doprovázela finance k Petrovicím. Jen pro případ krajní nouze se domluvili na zpěvu nábožných písní.

Dlouhou dobu vše vycházelo, klapalo to všechno perfektně, nebylo

jediné nehody. Až nastal osudný den, tento den. Vincek leží doma s podvrtnutou nohou. Tři strnadi kteří nemají službu stojí u Ptáčka. Od Hraničních vrchů se blíží stará hlídka, od Českých Petrovic přichází hlídka nová a korunu tomu nasadil Beránek co se jen tak procházkou vydal na Adam na houby. A tak Ptáček zpěvák nasadil signál nejvyšší nouze. Velebné “Dies ira, dies ile” zní nad kladskou kotlinou. Odkudpak by chalupníci a pašeráci z Českých Petrovic mohli znát Mozartův nádherný chorál z jeho překrásného Requiem “Den hněvu, tento den.” Pobíhají zmateně, pytle paše na zádech se jim natřásají, několik jich proklouzlo do Čech, jednoho chytili a ostatní se rozumně vrátili zpátky. Bylo to opravdové rekviem pro pašeráky.

Neskončily umělecké produkce, dál Ptáček s Ádou krmí uši sousedů, skončila však hlásná služba pro pašeráky.

Čas a pokrok nikdo nezastaví, zastavit nejdou i jiné věci. Nebo taky lidé. Nebylo v lidských silách zastavit dva pašeráky jezdící na jízdních kolech, upřímně řečeno, nikdy je nezastavila finanční stráž.

Rodina Špačkova se přestěhovala do Celného před lety odněkud z Moravy. Přivezla si skromnou výbavu a dva synky, Cyrila a Metuda. Hoši brzy splynuli s ostatní omladinou ve vsi a brzy se lišili jen tím, že s holkama nemluvili.

Po čase, když z vojny přišli na chalupu po rodičích kteří nepřežili útrapy války, se jejich jednání i řeč začala odlišovat ještě výrazněji. Ten z bratrů který začal řeč, začínal slovy: “Co myslíš, mámo, ...” a druhý dokončil “...táto.” Sousedi z Celného si více hleděli svých polí než obou bratrů. Když o nich mluvili, tak je sice nazývali Mámatáta, ale že hoši chodí stále spolu a žvatlají

nesmysly je nezajímalo. Co vědí sousedé o Sigmundu Freudovi.

Na přetřes bratři přišli jen když si zakoupili dvě nová jízdní kola. Kola bytelná, spolehlivá, opatřená nosičem a obě stejná. Pánská. Ptal se jich sice jeden jejich známý.

“Božíčku, na co jsou vám platná stejná kolečka, hošíčci? Jakpak poznáte který je pro mámu a na kterém bude jezdit táta?”

“Přijď večer, Toníčku. My ti to ukážem, vid’ mámo. Přijď sám a nikomu to neříkej, bóžíčku, to si to užijeme.”

Nepřišel Toníček, neriskoval, hošíčkové neužili a neužil ani Toníček.

Nastal čas doplnit u mladých strážců vzdělání. Do kurzů byli povoláni Fiala, Růžička, Veverka a Jelen. Pro oslabenou finanční stráž nastaly krušné časy. Když přecházeli v nevhodnou dobu Hraniční vrchy zažili horké chvíle. S kopců se řítily dva divocí jezdci na kolech, co jsou čtyři jezdci z apokalypsy proti těmto dvoum. Ruksak na zádech, nosič plný, dvě tašky zavěšené na řidítkách a řítí se dolů jako torpéda.

Opět žádá Bača mladou posilu a to znalou jízdy na kole a kolem vybavenou. Bylo mu vyhověno jen lidmi, kola jsou drahá.

Jednoho dne k večeru opět rozděluje vrchní respicient Beránek nově došlé pomocníky.

“Pane Zahradník, vy si vemte Macešku a Heřmánka, abyste měl co pěstovat, okopávat je snad nemusíte a zalívat to snad taky ne, o to se postará příroda. To poznáte, pánové, až začnou ty deště tady. No a máme zase krásné zahradní družstvo kompletní. Vám, pane Hajný svěřím tady pana Daňka a Hirše. To bude taky krásný kompletní družstvo, lesní. A teď vzhůru, na ty dvě torpéda. Ty musíme chytit než si srazí vaz.”

Jo, honili je ještě chvíli, ale kdepak nohy proti kolům a navíc dolů s kopce se řítící. To už věděli, že na kolách pašují Mámatáta, a že jezdí stále stejnou cestou. Na kolách dojeli pohodlně cestou do Lichkova, pěšky přešli přes hranici na Dvorském kopci a odtud do Steinbachu k Braunerovi. Tam nakoupili a přes Přední hraniční vrch to vzali po polních cestách do Mladkova a domů. Postavil Beránek hlídku na Šibeniční vrch, odkud byla dobře vidět Špačková chalupa.

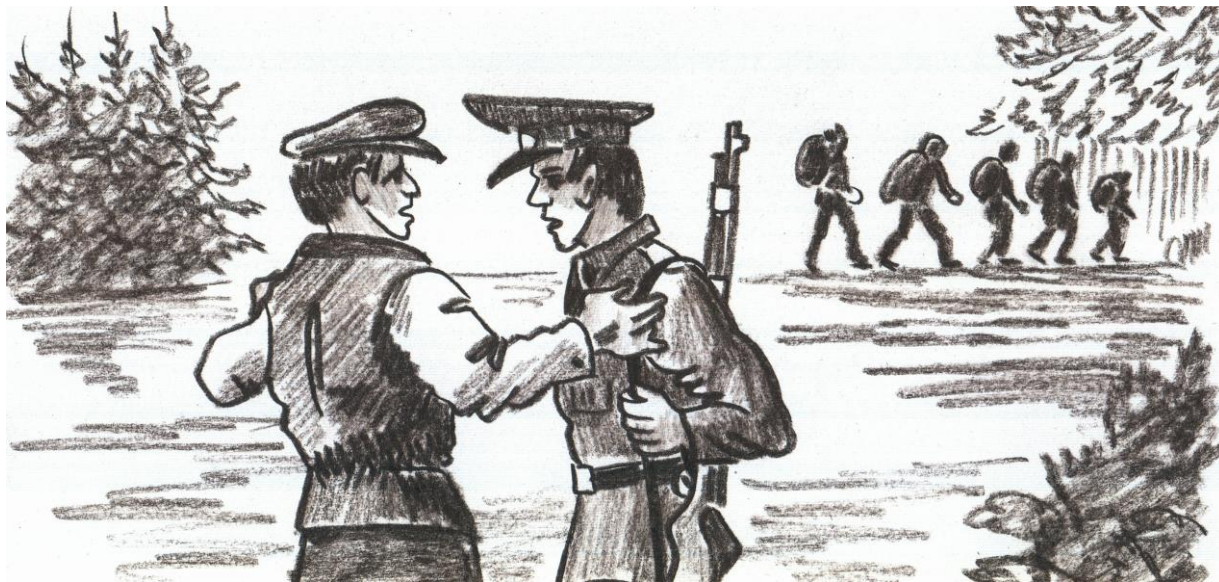
Bylo k večeru. Přiběhl Koníček z hlídky na Šibeňáku a hlásí odjezd obou bratrů směr Lichkov. Vyhnal Bača mladé finance na Přední hraniční vrch aby obsadili cestu do Mladkova. Staří sešli do vesnice a za hospodou očekávají příjezd bratrů Špačků, nebudou li zadrženi na kopci.

Mátatáta vytlačili kola z Němec na vrchol kopce, trochu se rozhlédli, nasedli na obtížené velocipedy a vyrazili. Dojeli s bídou sto metrů od hranice a před nimi dva financí s karabinami v ruce.

“Stůj, finanční stráž!” Nestáli bratři, naopak, přišlápli na pedály a řítí se po cestě. Uskočí Daněk, uskočí Hirš, zaharaší uzávěry a padají rány. Bratři, přihrčení za řidítka šlapou jak na cyklistických závodech a znovu vidí proti sobě dva finance, oba pušky zalíčené na ně. V plné rychlosti odbočí na louku. Další rány nepadly, padají bratři. Co padají, letí, letí Špačkové vzduchem, kloužou po

trávě opravdu jako torpéda. Za nimi lítá cukrín, čokoláda, olejovky a láhve s kořalkou.

Nedojeli toho dne bratři Špačkové domů, byli odvezeni do nemocnice s mnoha ranami na těle i duši.

Robert Pech měl z Vlčkovíc do Steinbachu slabou hodinu cesty, znal na ni každický kámen a mohl tam chodit se zavřenýma očima. Ne tak finanční stráž, ti mají oči otevřené, a tak Robert ať chodil kudy chtěl, dvakrát prošel a po třetí vždycky strnadům do náruče padl. Mnohokrát byl za pašování ve vězení, pokutu z něj nikdy nedostali, protože byl chudý na statky pozemské, jen dětí měl dostatek. Z malého pole moc úrody nesklidil a dvě kozy také mléka nedají tolik, kolik by rodina spotřebovala. V létě vypomáhal u sedláků na polích a v zimě v lese, proto znal v okolí každou stezku a pěšinku. Platné mu to moc nebylo, jak šel s pašem a koukal po okolí jak chtěl, skoro vždy byl lapen.

Jednou kdesi četl o zlaté horečce v Americe, psali tam o přenášení nákladu přes průsmyk Bílého koně a on, dle jejich vzoru, zdokonalil techniku. Nesl vždy jen malou část nákladu, za hranicí jej ukryl a vrátil se pro další malou část. Tím si sice prodloužil cestu několikanásobně, ale ztráty při polapení tak byly mnohem menší.

Jednou když u Braunera nakoupil a balil, setkal se s Vinckem Vlkem a jeho partou. Venku duněla bouřka, déšť měnil cesty v bahniska, a tak se zdržel u sklenky kořalky s konkurencí. Jen si líznul hned začal mluvit na své oblíbené téma.

“Jestlipak dnes projdu, nebo mě zase chytno?. Čert aby to vzal.” To se ví, chlapi si z něj hned začali utahovat, Roberta Pecha znali z vyprávění, byl proslulý svou smůlou široko daleko.

“Nechte ho chlapi, vždyť má svých starostí dost i bez vašich řečí. Vždyť za tu smůlu vlastně ani nemůže, už to má ve jméně, u něj se to nomen omen vyplňuje dokonale.” Umravňuje své chlapy Vincek, pak se obrátí k Robertovi.

“Poslouchej, něco mne teď napadlo, stav se někdy u nás, já si to zatím promyslím.”

“Když nebudu dneska chycený tak se stavím pozítří, to musím do Mladkova na faru. Poslouchej, cos myslel tím toten onen?”

“Špatně to říkáš, to se říká nomen omen, to je z latiny a znamená to v překladu jméno osud. Přelož si svůj jméno do češtiny, das Pech je smůla, no a ty máš smůlu se strnadama furt, že jo.”

Štěstí měl tentokrát Robert, pech žádný nebyl, financi se taky před bouřkou schovali, a tak prošel bez problému.

Za dva dny k večeru Robert tluče u Vincka na okno. Róza jej pustila do chalupy a už nese pivo a kořalku. Brání se Robert, není přítelem alkoholu, za peníze raději kupuje dětem chleba nežli sobě kořalku. To jen když Brauner naleje a ten jemu moc nenalévá, zná jej a proto mu vždycky raději strčí něco pro děti.

“Poslouchej Roberte, měl bych pro tebe takovej návrh. Je to sice praštěný nápad, ale ty nejblbější nápady jsou kolikrát úspěšnější než ty geniální. Budeš chodit jako dřív, ale nosit budeš jenom to co se smí. Vždycky se domluvíme kudy půjdeš a my půjdeme kus za tebou. Tebe chytanou, nic ti neudělají a já ti vyplatím podíl jako nosičům, možná i víc když to bude klapat. Jestli jseš pro strnady jako med pro vosy, tak by to mohlo vyjít, ale ticho, nikde ani muk.”

Klapalo to, a jak klapalo, sice potichu, ale spolehlivě. A hlavně to sypalo. Nebylo týdně aby Robert nevedl některý z financů na strážnici. To ještě ze zvyku ze starých dob. Jen překročil hranici, financ u něj a hned.

“Dobrý den, pane Pech, tak jdeme k nám.”

To už nebylo žádné Stůj finanční stráž. Na strážnici Robert vybalil tašku, financi koukli a pustili ho domů. A Vinckova parta nosila, bezstarostně nosila o mnoho více nežli předtím, a tak odměna od Vincka byla také vyšší. Ale, s jídlem roste chuť, to už záda a ramena bolely od pytlů s pašem. Tak se vzal vůz s koněm a závistiví spoluobčané, řádné živnosti pašířské se štítící, nemlčeli. Obzvláště Vinckův soused Brettschneider měl oči všude. Nelenil ani cesty do kopce a donesl zprávu o Vinckově činnosti na strážnici v Českých Petrovicích.

Přejde jednou Robert hranici a málem vrazí do vrchního respicienta Beránka.

“Hele Pech, na vás zrovna čekám. Já vám sice nemůžu říci o čem jsme s Brettschneidrem mluvili, ale na rovinu, o vás nestojíme, vy už máte svůj odsezený, ale Vincka dostat, to by jsme chtěli, tak co pomůžete nám?” Mluví hodně nahlas Beránek.

“A to pane Beránek ne. To zase ne. Vincek se ke mně chová poctivě a na rovinu. Toho já neschodím.” Mluví taky hodně nahlas Robert.

“No nezklamal jste mě, pane Pech. A to jsem rád.” Hodně potichu Beránek a hned hlasem jako hrom.

“Že pašujete to vědí tady všichni, jenom my nevíme jak, ale my si vás ohlídáme a potom si půjdeš zase sednout.” Doburácí Beránkův hlas do tiché

nocí. Potom znovu potichu: “Dobrou noc, pane Pech.”

Bylo již k ránu, ptáci zrovna začali vítat první úsvit na východě a někdo buší u Brettschneidera na okno.

“Hoří ti chalupa!” Křičí cizí chlap na Brettschneidera který opatrně otvírá okno. Udavač hned letí z chalupy a už má na hlavě pytel. Noční košili z něj strhli, nějaká ta rána taky na záda padla. Pak už cítil jen pach fermežové barvy a na těle lechtající štětku. Že na něj sypou plevy pro tlustou vrstvu barvy necítil, ale že jej válejí jako sud k Mladkovu vytušil. Pobavili se mladkovští divnému stvořením s pytlem na hlavě, rukama svázanýma a tělem obaleným plevami s travou.

Když umřel starý Nachtigall, chalupník z Českých Petrovic, dědictví moc nezanechal. Dědiců ano, spíše dědiček, měl osm holek, každá jako obrázek, štíhlá, plavovlasá, zraku jasného, tvářičky rudé více než jahody a pleť sametová zrovna jako broskev. Jen ta poslední holka, Berta, byla úplně jiná. Již od mládí rostla spíše do šíře nežli výšky a pleť více pihovatá nežli je tady v kraji zvykem. S přibývajícím věkem přibývala i na váze. Ostatní holky se povdávaly po okolí, jen Berta zůstala na ocet a tatíkovi na krku. Ten se nezlobil, holka byla silná nejen v pase, ale i v pažích. Hoši co rádi objímali její sestry se obávali objetí Bertina, říkali, že krajta škrtí daleko pomaleji nežli Berta.

Uplynulo tedy padesát let Bertina života jako voda a stala se sirotou. Ostatní holky se zřekly dědictví, a tak chaloupka i políčko s loukami zůstaly Bertě. Brzy po tatíkově pohřbu si přivedla do chalupy holku od své sestry, děvče asi patnáctileté, vyhublé, rozumu moc nepobralo, kam ji Berta ráno postavila,

tam ji večer našla, ale co jí řekla to Magda spolehlivě udělala.

Nastaly pak na chudém hospodářství změny. Brzy z jara se okolo chalupy zažlutilo housaty, klátila se za nimi Magda, svižně poletovala Berta a jak husy dorůstaly, práce přibývalo. Husopaska Magda měla celý den co dělat aby udržela husí houf pohromadě. Neměnný byl denní rituál na Bertině hospodářství. Se slepicemi vstávají i husy, a tak vstala i Berta. Tlustá Berta, po obléhání Paříže ji nikdo jinak neřekl, vypustila husy z chlěva a po chvíli je Magda hnala na louky. Berta se odvalila do hokynářství, nalila do sebe odlívku sladké kořalky, to byla její vášeň, nakoupila něco potravin a šla domů vařit. Okolo jedenácté vzala konev vody pro husy, hrnky s obědem pro Magdu a supěla za Magdou. Hrnky i konev postavila na mez a honem do Štajnšulcovy hospody na další kořalku. K večeru se valila opět za Magdou, husama a Štajnšulcem. To už si dala dvě, jednu sladkou a jednu ostrou, cestou zpět pobrala hrnky, popohnala Magdu i husy a spokojeně se valila domů.

Tak to šlo několik let. Jediná změna byla před židovskými svátky, to přijížděl košerák až z Rychnova, zdecimoval husí hejno a s plným vozem spokojeně odjížděl.

Všechno prasklo náhodou. To z čistého nebe šlehl blesk, silně zahřmělo, spustila se průtrž mračen a Tlustá Berta zrovna přecházela hranici. Prudký déšť ji prolil až na kůži, ty mnohé metry látky na jejím těle nabraly ohromné množství vody, další voda promočila papírové balíčky s cukrínem. Byla totiž Bertina sukně podšitá mnoha kapsami. Navíc ji ještě napadl houser, ne houser z jejího chovu, ale nepředvídatelná nemoc zvaná též hexenšus. Sehnula se Berta bolestí v zádech a mokré hadry ji srazily k zemi. Ani financi Hajný a Jelen, kteří tudy procházeli, nebyli schopni ji pomoci. Museli sehnat povoz a několik sousedek aby Bertu dopravily domů. Při nakládání obřího těla sukně zatížená nejen pěti kily cukrínu, ale i spoustou vody sklouzla z těla. Tak bylo odhaleno nejen Bertino tělo, ale i její tajné skříňe.

Žasli financi a počítali. Pět let Berta husy pase, od dubna do října, to je sedm měsíců. Dvakrát deně jde do Steinbachu na kořalku, pokaždé přinese pět kilo cukrínu. To je 210 dní, každý den 10 kilo to je dva metráky za rok, a tuna za pět let. Počítali financi, počítal soud a Berta si spočítala taky, že se hodně dlouho domů nevrátí.

Josef Kukačka byl vykuk a ze Žižkova. Učil se číšníkem a pod vedením zkušenějších mistrů odborného výcviku měl k poctivosti daleko. Po vojně rád nastoupil k finanční stráž, práce tenkrát v době krize nebyla a tady fešná uniforma, pod penzí, navíc si myslel, že to je téměř bezpracný příjem. Absolvoval pár kurzů, nějaké to školení, na kterých se mu moc nelíbilo přečkal, a proto s radostí uvítal převelení do Českých Petrovic. To už se na kopcích bělal první sníh a pocukrované horské chaloupky jej uváděli do vytržení. Kdepak

špinavá Praha a stísněné činžovní domy žižkovské, čistý vzduch tady ho přímo opájel. Vyprchalo nadšení brzy, s první pořádnou chumelenicí kdy napadlo sněhu skoro po kolena a s prvním služným. To už si Pepan spočítal, co si za přijaté peníze může koupit, moc toho nebylo a nohy bolely od prošlapávání hlubokého sněhu na dlouhých pochůzkách. Kultura v Petrovicích taky žádná není, nepočítáme-li místní hostinec a hospody po okolí. Navíc pítí stojí peníze, moc peněz a kde vzít a nekrást. Věděl si Pepan brzy rady a od rady není daleko k pomoci.

Z vyprávění o místních pašerácích se dozvěděl o každém kdo tady pašuje a vybral si Josefa Sedláčka. Znal jej nejen z mladkovské hospody, kde oba rádi vysedávali, ale vídal jej i často jezdit s koňmi když vozil z lesa klády. A tak vznikl tajný spolek, ba co více, společnost s ručením omezeným, společně se dělili o výnos z pašování rovným dílem, ručili každý za sebe a omezení byli rozpisem služeb finance Kukačky. Jak měl službu na příhodném místě už Sedláček nosil a nosil vše, nijak si nevybíral, a tak oba Pepové s.r.o. měli peněz dost, teď už byla služba pro Kukačku příjemnější.

Dokud nosil Sedláček paš na zádech problémy nebyly, až když vzrostla s jídlem chuť a začal jezdit s koňmi, to už se lecos proslechlo, lidi jsou všímaví a povídají, tak po čase i finanční stráž věděla, že Kukačka zanáší.

Osobně zajel Beránek do Hradce na velitelství kde dlouho řešili Kukačkovu provinění, chtěli jej přistihnout při činu a zadržujte chlapa ozbrojeného ručnicí. Navíc nechtěl Beránek použít k zadržení vlastní muže, nevěděl není-li s ním některý z nich spolčen.

Rozepsal velitel služby na celý srpen. Kukačka měl samé služby ve dne a jen dvě v noci. Jednu na Čihák a druhou na 24. srpen nad Německé Petrovice. Toho dne dojeli autem čtyři pánové do chaty na Adamu. Pánové postav velkých, dokonce obtloustlých, držení těla rovného, jen uniformy jim scházeli. Odpoledne se procházeli po okolí a po večeri dlouho dalekohledem obhlíželi panorama kladské kotliny, ale snad nejvíce je zajímal financ jdoucí podle hranice. Byl to Kukačka, vyšel na svou poslední pochůzku.

Se soumraku přišel i Beránek a přivedl čtyři finance z Petrovic. Tou dobou jsou hosté z chaty už převlečení do uniforem finanční stráže a všichni kryti lesem nebo křovinami sledují Kukačku. Setmělo se, srpek měsíce spoře osvětluje krajinu, ticho horké srpnové noci narušuje jen klapot kopyt koní a skřípot vozu příjíždějícího od Německých

Petrovic. U cesty do Steinbachu přisedá ke kočímu Kukačka a celé spřežení mizí v Německu.

Beránek přidělil každému z posily jednoho ze svých a všichni zalehli okolo cesty vedoucí ze Steinbachu do Čech. Čekali dlouho, teprve po půlnoci je slyšet koně i vůz, jede pomalu, náklad sudů s kořalkou je těžký a cesta strmá. Vůz zastavil přesně tam co předpokládali. Jedna temná postava sestupuje, kymácí se a něco brebtá. Tmu černější nežli komínové saze prořízlo světlo devíti baterek a známé zvolání “Stůj! Finanční stráž.”

Kdepak by mohl Kukačka stát, uvítal, že jej přijal do své náruče příkop. Byl nalitý kořalkou tak, že nevěděl jak se jmenuje a bránit se přidělenou karabinou? Ani nevěděl kde ji má.

Odvezli si hradečtí Kukačku sebou ještě v noci. Nedočkal se Sedláček své postele, nedošli koně domů do maštale této noci. Jen k vozu na dvoře u strážnice museli postavit mimořádnou hlídku, neboť hlídka která střeží šest set litrů kořalky je opravdu mimořádná.

V Dolní Lipce, nedaleko celnice ve zbořenisku které ani nelze nazvat obydlí živořila osoba důchodového věku. Nikdo snad neznal její pravé jméno, jen podle přezdívky Lebzeitlerweib lidé věděli, že je to Perníková baba. Perníky pekla vynikající, ti kdo neznali její obydlí jej rádi kupovali. Chutí byl, jak se dnes říká, skvělé. Kdo navštívil její provozovnu a uviděl prostředí ve kterém je

perník vyráběn, nekoupil od ní nic.

Baba vlastnila mimo svého chlíku, jak by bylo lepší nazývat její působiště, i vozík, to byl její dopravní prostředek na kterém rozvážela perník po poutích a trzích. Byl to vozík lehký a přitom bytelný, zboží vždy kryla černá plachta, spíše vlněná loktuše pevně ležící přehozena přes zboží.

Nevoněla baba, páchla, vždyť poslední koupel postoupila při narození, kdy ji bába babicí ponořila do Lipkovského potoka se slovy, "chcípni nedochůdče!" Jako by za to mohla, že byla dítětem děvečky, kterou znásilnil opilý pruský oficer, když se vracel z bitvy u Hradce králové v roce 1866. Pravda je, že mnohokrát i zmokla, ale po mastnotě voda steče a neumyje.

Přijela jednou v sobotu ráno baba před celnici v Dolní Lipce, vyjde dozorce Růžička, a když vidí o koho jde povídá.

"Kam jedeš, babo?" Baba se opřela o vozík a odpoví.

"Do Mitwaldu vojáčku jedu. Trh tam dneska je, a tak tam s perníkem jedu."

Neměl v úmyslu Růžička prohlížet páchnoucí trhovkyni.

"Jed' babo!" A baba jela. Jak to bývá, něco prodala, něco neprodala a vezla zpět. K večeru stojí s vozíkem opět před celnicí. Zase vyšel Růžička, koukne na ni a ptá se.

"Ten svůj smrad si vezeš zpátky? To jsi ho tam mohla prodat taky. Kolipak jsi toho perníku prodala?"

"Inu prodala jsem toho hodně, vojáčku." Poodtáhne loktuši z poloviny vozíku a povídá.

"Vem si vojáčku, nezbylo mě perníku sice moc, ale něco přeci. Vem si vojáčku, i pro svou milou, určitě má perník ráda."

"I táhni babo s tím svým sladkým krámem dál." Směje se Růžička a zběžně okoukne vnitřek vozíku. Opravdu je v něm několik málo kusů perníkových srdcí a husarů.

"Potáhnu synku, potáhnu. Však to nemám daleko, ale abys neměl škodu." Pomalu zakryje loktuší vozík a odjíždí. Růžička se směje ještě víc.

"Už jsem řekl, táhni babo, já škodu mít nebudu a erár z tebe už vůbec ne."

A měl erár škodu. Měl. Bábina loktuše je dvojité a hojně vysypaná cukrínem.

Umřel František Urban v prosinci dva dny před Štědrým dvěm. Umřel v posteli, večer udřený sebou seknul do pelechu, jak bylo jeho zvykem, ne dlouho po setmění. Kdopak by taky do noci svítil drahým petrolínem, i když z němec si ho po nocích natahal dost. Bodejť by ho kupoval doma, na modrý straně je o tři čtvrtě lacinější.

Lehnul tedy do dušen v teplé světnici, tělo pomalu sláblo a když ho pohltila dřímota přišli pro něj dva čerti. Nacpali do pytle, zrovna do takovýho se kterým pro paš chodil a vlekli do pekla, přímo před hlavním Satanem ho vysypali.

“Urbané, Urbané,” skřehotal ten pekelník, “pašír seš a pašír’s byl, kotel pro tebe je připravenej, trpět teď budeš za svý hříchy. Pročpaks to dělal? Myslím to pašování!!”

“No proč asi, pekelněj kníže, aby se děcka najedly. Copak si myslíš, že je nějaká radost ve studený noci dvacetikilovej pytel těch pět kilometrů vláčet? Kdybys měl fagany a práci ne, tak bys na modrou stranu taky chodil. Ale to ty ne, ty seš aristokrat, pán, kníže, tobě práce nevoní. Poroučet, to jo, žvanit, to jo, ale i na tebe jednou dojde, pánbíček se....”

“Žeňte ho ven!! Já ti dám tady žvanit o konkurenci, já ti ty propagandistický řeči hned zatrhnou! Venku ho...” Co ho venku neslyšel. Z teplého pekla ho vyhodili na třeskatý mráz. Stojí tam venku, čučí, ale jen chvíli. Za nebeského troubení ho dva andělové pod paží berou, k výšinám míří a svatému Petrovi předávají.

“Copak tu chceš? Kerejpak seš? Jo Urban z Vlčkovic? To snad pašír Urban! Z tebe, pacholku, bude mít Matouš radost, myslím svatýho Matouše, von bejval taky strnad, vlastně celník, v Kafarnau ty daně vybíral a tady u nás má na starosti pašíře. Jó holenku, ten jim prohání perka. To se těš. Službáá, zaveďte ho k Matoušovi.”

V cukru letu před ním stál, celej potem zplavenej, celej strachem vohnutej a už taky poslouchá toho svatouška.

“Tak říkáš Urban, Urban František, narozenej 17.5.1899 ve Vlčkovicích a doposud tam bydlící? Tady to mám v knize osudu napsaný, nenapravitelnej pašír, recidivista, pámbu ví co to je, ale napsaný je daný. Pročpaks tu recidívu dělal? Jo, že děti sou hladový, jo dětičky by si zobly na vánoce perníku? Že by taky kus ryby popadly? Dokonce v tvejch myšlenkách čtu, že by i suchej chleba dlabaly, jen kdyby ho bylo dost. Ale to není žádněj problém, skoč si domů, vem pořádněj pytel a di. Ale to ti povídám, vem ho plnej mářinky a sirek, na nich vyděláš. Vona jim před tejdnem vyhořela sirkárna v Hablšvertu, to víš, kleli a rouhali se, sirkaři jedny, a tak trest Bóží musel přindít. Jo milánku, my to tu všecko víme a trestáme. Jo do Bobišova di přímo přes Štajnšulce, ale zpátky to vem až přes Čihák, voni strnadi dostanou zejtra sprd.... No Beránek jim pořádně vynadá, všaks je viděl jak dneska chlastali v hospodě. To voni budou teďkom pár dní pobíhat po Hraničákách. To víš, jak to po takovým kázání chodí. Co voči zavíráš? Nespi, tady seš v nebi....”

“Probud’ se, povídám nespi, táto, venku bílej den a milostpán si hová jako baron. Komora prázdná, plotna prázdná a děcka řvou hlady. Chlap si leží jako mrtvola, zejtra je Štědrej den a do hrnce máme jenom vodu.”

To už nebyl hlas svatého Matouše, to je tvrdá realita chudého života a hlas jeho ženy.

Nezbylo než poslechnout, do večera to nějak přeplácet, nabalit ranec a jít. Šel přesně jak mu Matouš ve poradil a Brauner ho přivítal s otevřenou náručí.

“Tebe mě Franto, posílá samo nebe, u nás sou teď sirky čtyřikrát tak drahý

než dřív a mářinky by teď před Silvestrem a bálama vzali v Kladsku celej vůz. Koukej co nejdřív přijít zas, vyděláme oba."

Nakoupil na vánoce a hodně toho nakoupil, přešel za Rotfloslem a dobře udělal. Hned na druhý den se dozvěděl, jak strnadi opět sebrali celou Kaiserovu bandu na Zadním hraničním vrchu.

Chalupník Navrátil bydlel v Jedlině a pole měl až u hranic nad Čihákem. Rodina to byla typická pro zdejší kraj. Chudá na statky hmotné, jen na děti bohatá. Táta, Heinz Navrátil je Němec z Jedliny, máma, rozená Jiřina Schwarz Češka z německého Rothflössel. Pole měli vedle sebe, jen státní hranice je dělila a tam se taky seznámili. Oba jedináčci, a tak po smrti rodičů chalupu v Německu prodali, políčko si nechali a obdělávali jej systémem ráno v Čechách a odpoledne v Německu.

Jednoho dne, kdy rodiče nevědí kde pracovat dříve, zda doma nebo v cizině, zastaví se u nich skupina turistů z

Německa a hned šén a vundrbár, to jako že je tady pěkná a báječná příroda, taky se ptají kde je tahleta Zemská brána a kde je Divoká Orlice. Táta vykládá, máma vykládá, oba ukazují, a když vypasení turisté nejeví známky pochopení, tak jim máma povídá.

"Ná also, tuhle Hanschen vám může cestu ukázat a když chcete až do Bartošovic, tak až tam, vždyť to tady dobře zná a domů se vrátí. Jen mu prosím vás dejte něco k jídlu kdyby s vámi šel tak daleko."

A to jako samozřejmě a rádi, jen když nezabloudíme, my jsme z Wolgastu a tam je to na jedny straně rovina a na druhý moře. My se tady v těch vašich horách skoro bojíme. Tak se stal dvanáctiletý Honzíček uznávaný vůdce zahraničních turistů.

Vedl skupinu dolů podle Červeného potoka k Čiháku, ukazuje to i ono a vykládá jako kniha. Když ušli ten kilometr na Čihák povídá Honzík.

"Tohle je poslední hospoda před Bartošovicema, u Pašerácký lávky je sice taky jedna, ale nevím jestli tam budete chtít jít."

Skoro nedomluvil a společnost se hrne na oběd. Poměl se Honzík jako ještě nikdy v životě. Nestačil nosit Semerák na stůl, do zahraničních turistů padalo jídlo jako do bezedné studny.

Dojedeno, zapláceno a výprava brzy dochází na Zemskou bránu. Znovu šén a vundrbár a putují podle toku Orlice k Pašerácké lávce. Jen ji přejdou, hospoda. To už turistišebundu vytrávilo, však to je taky osm set metrů daleko, a tak znovu lukulské hody zalévané dobrým truňkem. Vysedáváním v hospodách čas utíkal a slunce ukazovalo, že již brzy půjde spát. Utahaní turisté sa vrací na rodnou půdu přes celnici v Bartošovicích. Vzali Honzíka do své vlasti a protože první stavení na německé půdě je hospoda, nejenom, že jej dobře nakrmili, ale ještě do jeho drobné ručky vtiskli několik marek tvrdé měny. Zajásal Honzík, rozloučil se se svými sponzory a spěchal po německé straně domů. Cesta mu pěkně ubíhala podél tiše šumící Divoké Orlice, a tak brzy dorazil do Freiwalde, tam zakoupil pět největších čokolád co měli, pamatoval na své bratry a sestry. Zjistil dokonce, že z vysloužených peněz moc nebylo, doma by zaplatil za jednu čokoládu co tady za pět. S radostí pospíchá domů, přebrodí Červený potok který odděluje Čechy od Německa a najednou.

"Stůj kluku, čí seš, proč se tu za tmy potloukáš? Co tu chceš, odkud jdeš, co to neseš v ruce?"

Mnoho otázek na malou dětskou hlavu. Po pravdě vypoví celý průběh dne, v duchu se raduje jak jej sám Velký Ochránce Hranic pochválí. Ten nejeví žádnou radost.

"Čokoláda se nesmí nosit přes hranice, buď budeš platit clo, to je hodně vysoké, nebo za pašování pokutu, ta je ještě vyšší, nebo ti čokoládu jen zabavím. Ještě ji smrade můžeš hodit do potoka nebo sežrat!"

S těžkým srdcem se rozhodl pro poslední možnost. Ne že by čokoládu sežral, žraní přenechal dobytku a když dojídal druhou čokoládu v duchu upřesnil, dobytku celníku. Když dojídal třetí tabulku, povídal si financ není dobytek, je to strnad, zatracenej strnad. Při čtvrté se mu začal v hlavě klubat plán a když přes moc dojídal poslední měl ve všem již jasno. Oškubu vás strnadi, potrestám, jako Bůh potrestal krále Herodesa, ten taky maličkým ubližoval, to ještě netušil co bude následovat. Zácpa, obyčejná zácpa vyvolaná požitím velkého množství kaka. Lidově řečeno nekakal. Trpěl a přemýšlel nad hroznou pomstou všech strnadů bez rozdílu.

Marek mu zůstalo dost, odvahy měl taky nadbytek a bohyně Nemesis ho nejen poháněla, ale i inspirovala, neboť Nemesis je bohyně pomsty a trestajícím našeptává kruté činy. O pašířích toho věděl hodně, o boji s financí taky, okoukl to i tohle, zeptal se na to co nevěděl a založil svoji Odvetnou Dětskou Skupinu (ODS). Ti co nebyli přijati pro nízký věk nebo pro tělesnou slabost do ODS, byli nazýváni Čekatelé Skupiny Spravedlivých Děti (ČSSD). Obě tyto skupiny vyhlásili nesmiřitelný boj Republice Československé, zastoupené výkonnými orgány finanční stráže. Ne, že by jim děcka házela klacky pod nohy, na to dětské paže nestačí, ale lumpárnu co vymyslí hlava adolescenta nepřekoná žádný dospělý.

Honzík měl kapitál, velký kapitál který pracně vydělal na zahraničních turistech. Bohatě postačil na zakoupení dvaceti kilo čokolády. Jako pravý vůdce nemínil riskovat, zakoupil jen deset kilo a své úderné skupině naložil každému členu jen po kile na dno košíku a na vrch houby nebo borůvky. Zatím co ODS šla nakoupit za hranice čokoládu, ČSSD trhala borůvky, maliny, nebo hledala houby a hlavně slídila po financích. Lesy od Čiháku po Bartošovice přetékalý dětmi. Rodiče se divili letní aktivitě svých ratolestí a rádi přijímali dary lesů, ale ke konci července už v chalupách nebylo místo, spíše a sklípky byly přeplněny a mámy začaly reptat.

I tehda si věděl Honzík rady. Z nejstarších hochů vytvořil dvě skupiny po čtyřech a každá skupina vozila ob den na vozíku lesní plody do Žamberka. Samozřejmě, že vespod byla čokoláda a bonbony. To už měli své stálé odběratele plodů lesa a mohli si dovolit je prodávat i pod cenou, hlavním přece bylo pašování čokolády.

Honzík zpočátku svým nosičům neplatil, občas je podělil trochou čokolády. Každý začátek je těžký. Tak začali s těmi deseti kily, za týden to bylo už kil dvacet a ustálilo se to na třiceti kilech. To šli každý den dva kluci do Steinbachu, dva do Rothflössel a dva až do Freiwalde a každý nesl zpátky pět kilo. Zatím na každého z nich trhalo lesní plody nebo sbíralo houby čtyři až šest dětí. Dalších minimálně šest dětí hlídalo finance, pohybovaly se stále okolo nich, a tak byla zajištěna ochrana vlastních malých pašeráčků. Po přenesení přes hranici čokoládu rozdělili do košíků, zasypali krycím materiálem a donesli do Jedliny. Druhý den vše odvezli do Žamberka a večer byly peníze doma.

Základní kapitál se navyšoval, a tak začal pašerácký princ vyplácet svou armádu, spravedlivě, každý dostával stejný díl. Zpočátku jen dvě nebo tři koruny, ale potom co začali prodávat v Žamberku lesní plody to bylo i korun pět. V té době pět korun byly peníze které za den nevydělal ani leckterý dospělý a to byl počátek zkázy.

Rodiče se začali zprvu divit, že děti po nich nechtějí ani sladkosti ani peníze. Moc pozornosti tomu nevěnovali, bylo tenkrát jiných starostí dost, ovšem koncem prázdnin, kdy z chatrného dětského oděvu při praní začaly vypadávat i bankovky větších hodnot, zasáhla rodičovská inkvizice. Tvrdě a mnohdy i právem útrpným. Jak se pravda pomalu dostávala na světlo světa, u těch chudých se tatíci popadali smíchy za břicha.

"Jen jim dejte, strnadům zatraceným, no, ale doufám, že moc neutrácíš? Moh by sis koupit něco na sebe, zima na krku a nám tím pomůžeš."

U těch zámožnějších, asi u třech, se kroutili, ale nakonec jenom rukou mávli a nechali celou věc být. Ono to nějak dopadne a i kdyby dítě strnad chytil, hlavu mu neutrhne a soud by stejně nebyl. Co si kdo vezme na děcku.

Jen u sedláka Wichtrleho bylo zle, moc zle. Konrád měl s pašováním konec, copak se hodí aby zámožný statkář a představený obce měl syna pašeráka? Že je

konec se domníval pouze starý Wichtrle. Synáček vstoupil do ilegality a dělal rozvědčíka po vesnici a okolo stanice finanční stráže. Dokonce se vloudil i mezi úhlavní nepřátele a vyzrazoval plány strnadů na ODS, za to pobíral stejný podíl jako každý pašeráček.

Nastal podzim, začala škola, skončila sezóna lesního zběru a akce Odveta byla přerušena. Cest za výdělkem ubylo, jen tak v sobotu, neděli, či ve státní nebo církevní svátek lesy ožily. Když napadl sníh a nastaly mrazy, zamrzl i zahraniční obchod, pouze se kuly plány na příští rok.

Sníh byl pryč, jaro tady a pro děti z Jedliny nastal čas sběru léčivých bylin. I finanční stráž byla překvapena co všechno farmaceutický průmysl potřebuje. To bylo košíků s rozmanitou flórou co děti domů nosily. Začalo to v březnu petrklíči, pokračovalo přes březové listí a tím co si překupníci ze Žamberka objednali. Ti chtěli hlavně cukerin.

Tak děti nakupovali cukerin a jako vloni. Deset kilo Steinbach, po deseti v Rothflössel a Freiwaldu. Zaplatili 6000 Kč a ze Žamberka přivezli 6900 Kč. Každý člen ODS a ČSSD obdržel 10 Kč, sto korun šlo do spolkové kasy jako režie, ostatní do základního kapitálu, který tak opět rostl a deset korun skoro každý den byla v té době částka obrovská.

Nadešel čas zániku ODS a ČSSD. Do Jedliny přijel na handl Heinz Strudel, syn nějakého státního úředníka z Kladska. Měl se zdokonalit v Českém jazyku aby mohl lépe denunciovat českou menšinu ve městě, které bylo kdysi součástí Zemí koruny České. Děti jej samozřejmě mlčky trpěly, ale do ODS ani do ČSSD nepřijaly. Trpěl syn čechobijce, ale nepodlehl. Vypátral a vystopoval nekalou činnost jedlinské omladiny a na sklonku léta poslušně hlásil (Ich melde gehorsam.) tuto stát poškozující činnost na petrovickou strážnici.

Vyplatila se investice do syna statkáře Wichtrleho. Ten začal kamarádit se Štrůdlem, bydlel ostatně u nich. Konrád obratně předstíral, že je na straně financů, a tak mohl informovat štáb ODS o chystaném zátahu na děti. Nastal den razie, celý les se hemžil dětmi z Jedliny a přilehlých obcí. Všechny děti plundrovaly lesy okolo Zemské brány, brali co mohly, borůvky, maliny, houby, šišky jen aby měly co nejvíce košíků a pytlů. Celá osádka finanční stráže vyletěla jako sršni a vysypávala košíky, pytle, loktuše i kapsy dětem obracela. Jediným úspěchem byl polovycucaný bonbon německého původu v kapse sukničky Ingrid Kyllar. Ochutnali jej všichni celní úředníci a konec učinil až starý Kyllar, když na výzvu o sepsání protokolu prohlásil.

"Děcku je deset, bonbon cucáte co před týdnem dostala od strejdy v Bobišově a ošaháváte ji jako úchyláci! Na soud s váma bando prokletá, tam se ukáže pravda."

Nastala válka. Nebyl to boj poziční, ale boj po celém úseku Českých

Petrovic. Nejvíce dětí se producovalo okolo strážnice, s plnými košíky čehokoli co mohli strnadi vysypávat. Úlevu přineslo až září, kdy alespoň dopoledne byl od těch malých smradů pokoj, to seděly ve škole, ovšem po škole hned šup do lesa.

V druhé polovině září začala finanční stráž polevovat a začátkem října postihla strážce záhadná epidemie. Projevovala se tím, že neviděli, děti neviděli, košíky neviděli, byli prostě jako slepi. Jedinou aktivitu projevovali dva noví členové Čuba a Berka. Tihle dva skončili kurzy nabití teoretickými znalostmi i mladickou energií a v září přišli jako posila do Petrovic. Brzy vypátrali jedinou slabinu malých pašerácků, tou byl odvoz do Žamberka. Počíhali si na hochy dole pod Jedlinou, v temném hvozdu na ně vyskočili, vozík prohrabali a uspěli. Paš jim padl do rukou. Jásali a veselili se mladí strnadi, v duchu viděli ovace a vysoké hodnosti jim udílené. Leč ovace nebyly, pochválil je sice Beránek, hlášení o nich podal, ale vysoké hodnosti nepřicházely.

Přišly, ale problémy, omladina je pronásledovala na každém kroku a hlavně na ně pokřikovala.

"Čuba pes, Herodes, včera kradl, jde i dnes" a na druhého "Kradl strnad Berka, cestou do Žamberka". Po týdnu, to již hrozil Beránek rodičům, vymyslel Honzík lepší trest. Děti vidět nebylo, ale kamkoliv Čuba nebo Berka šli, doprovázel je pískot. Co ušli padesát metrů zahvízdání před nimi, pár kroků udělali, hvízd zleva, zprava nebo zezadu. Dokonce v noci někteří mladí odvážlivci je chodili doprovázet. Strážce hranic který je doprovázen pískotem je k ničemu. Nikoho neviděli, na nikoho si stěžovat nemohli, trestat nešlo, a tak byli záhy přeloženi.

Pašerácci v zimě nenosili, na jaře byli opět hlídáni a když Honzík se šel učit za obchodního příručího až do Rychnova, nikdo po něm živnost nepřevzal. To byl smutný konec ODS a ČSSD v podhůří Orlických hor.

U Navrátilů se po odchodu Honzíka skoro nic nezměnilo, dál dřeli na polích jako dřív, jen jim jeden hladový krk ubyl. Stejně ty ostatní dorůstající děti hravě spořádaly pár málo maštěných brambor, které dřív patřily vůdci malých pašerácků. Sedm let už uplynulo od doby kdy si vydělal prvních pár marek a potom byl potupen sadistickým financem, inu zahojil se na těch zatracených strnadech, skoro dva roky se děti z Jedliny a Petrovic najedly sladkostí do syta.

Pět let už je tomu co se Honzík šel učit do Rychnova, a protože na to obchodování byl šikovný, stačil vystudovat i obchodní akademii. Tak toho sedmého roku jako by se čas vrátil zpět. Zase v potu tváře dřou Navrátilovi na svém poličku v Čechách, zase přemýšlí, že přejdou do Němec trochu vyplet zelné pole a zase se podle hranic valí skupinka turistů. Grüss Gott slušně zdraví a jeden dobře živený pán se ptá, jestli jsou to oni kteří mu poskytli před časem

průvodce.

"Však si myslím, že zrovna na tomhle poli jste pracovali a kluka poslali s námi. Šikovný to byl klučina, slušně vychovaný a teď mne zrovna napadlo, že se dcera musí naučit Česky a kde jinde by se měla učit nežli u slušných lidí? Chci otevřít pobočku svojí firmy v Praze a kdybych ji do Prahy poslal tak jenom zvlčí. Luft je v Praze samej popel, ve městě samej podvodník, samej lump, taky prý někde slyšel, že pražáci tu češtinu tak v hubě matlají, že jim skoro nikdo nerozumí, to by holka pěkně dopadla. To tady je jinak, čerstvý povětří, kouzelná krajina, lid přívětivý, zdravá strava a sto marek vám něsíčně dám na tu stravu pro holku. Jen koukejte ať holka nezahálí, vidím, že řepu kopete, tak ať do toho taky motykou mlátí. Hubená je jak lunt a bledá víc nežli květy na týhle řepě."

"Vašnosti, tohle jsou brambory a nevím jak u nás chudejch lidí by se milostlečně líbilo. No vo učení nejde, známe po obojím, ale to bydlení v chalupě? Kde se umeje? Kam ji dáme spát? Kdo ji bude hlídat..."

"Neříkejte mě vašnosti, jmenuju se Koch a obchoduju s rybama. Nedělejte si žádný starosti, ať si holka zvyká, život není peříčko a koukám tady na tohle děvče, určitě je to vaše dcera. Vždyť je skoro stejně stará jako naše Gretchen, taky tak hubená, ale ne tak bledá a jestli tohle jsou brambory, tak ať okopávají brambory, vždyť je jedno jak se to jmenuje, jen když bude na čerstvým vzduchu a nebude zahálet."

Tak tam brebtali do večera, ostatní turisté šli znuděně na Zemskou bránu. Večer zaskočil pan Koch s Navrátilem do hospody, pohostil půl vesnice, přespál na půdě v seně u Navrátilů, ráno si pochvaloval jak se mu den i noc vydařila a za týden přivezl dceru.

Fakt to bylo takový copatý světlovlasý stvoření, samá ruka, samá noha a s pihama na nose. Stydlivý to bylo, neohrabaný, že mluvilo jen německy nevadilo, jen ten meklenburský dialekt se nějak nemohl srovnat s místním, v tom byl ten největší problém, ale vyřešilo se to samo. Za prve Navrátilova kočka se okotila. Jak bývá zvykem, jen začala pracovat k okocení už stál kybl s vodou poblíž. První černé kotě jen z kočky vyšlo skončilo svůj velmi krátký pobyt na světě v kýblu, druhé mourovaté taky, ale to rezaté už holka zachránila. Stará Navrátilka nevydržela ten brekot a holce ho dala do náruče. Ona se k ní totiž s brekotem přidala taky Barče, to jako mladá Navrátilka. Od toho dne ty dvě dělaly s kotětem jako s malým děckem a žvatlaly na něj česky. Jo, Kočičí máma ji potom říkali a na Katzchenmutter vzpomínali hodně dlouho. No dlouho, do smrti, vždyť to zůstalo v rodině, však se to dozvíte jak to bylo.

Tenkrát přijel domů Honzík. Celosvětová krize ukončila jeho kariéru ve světě, byl bez práce, ale jen tu holku uviděl začaly se mu zapalovat lýtka.

Doposavad chodila Gréta jen s jeho sestrou Barčou. To bylo dívčích tajemství, to bylo dívčích snů, to bylo šveholení v řeči německé. Honzík poučen

od světa i od rodičů na ni uhodil tvrdě a česky.

"To si myslíš, že když tě dal sem tvůj táta na handl, že budeš mluvit po svojem? Na to zapomeň! Tady se bude mluvit česky, za to tvůj táta platí, co ses naučila a kde?"

"Aber in Dresden und Prag ich.... "

"Česky mluv holčičko!"

"Na ja mila f Pragu ein lehrer, na flástne ten ucitel co mlufil na ma nur.... jenoma Pémiše.... Cesky. Ten ucila ma délat ržeč, dycky bazén, ne básny, jo bláznicky. Gedicht."

"Jo básničky, poezii slečna ovládá? Tak spust' co ses naučila."

"Byla jedna mutr matka, prodávala apfl jabka,,
měla garten zahradu, a v ní pferch ohradu,
Tam strčila cíge kozu, přivázanou k vagen vozu,
cíge strhla plot ganz celý, okousala ji kraut zelí,
mutr chytla ten štok klacek, urazila švanc ocásek."

"Jo děvenko, tohle ti je na prd. Tohle se tady učí děti když jim jsou tak čtyři roky."

"Was id das prd?"

"Tak to jsem ti holka řekl co jsem neměl, vlastně ti to není na škodu, to je po vašem Furz. Tady je drsný kraj, tady se lidi živí těžko, a tak taky pro nějaký to drsný slovo nejdou daleko. Ty potřebuješ poslouchat pohádky, ty jsou pro malý děti a na nich se učí novým slovům. Taky můžeš číst a co nevíš si najít ve slovníku, nebo nějaké vyprávění, vidíš, já ti povím jak jsme tady s dětma pašovali."

Začal Honzík vyprávět, pomalu měsíc mu to vydrželo, ze začátku se holka ptala hodně, potom už méně, zato oči ji zářili čím dál víc.

Honzíkovo vyprávění přerušil starý Koch, přijel se podívat na Grétu.

"Musel jsem jet do Prahy, a tak si povídám, když už jsi takový flák světa ujel, zajed' kouknout na holku a co vidím? Holka jako růžička, je vidět, že ji to tady prospívá a co učení? Už si o chleba řekneš? Svedla bys i o kus masa?" To povídal holce. Odpověděl mu Honzík.

"Víte že uměla, před třema nedělema to bylo slabší, ale teď už rozumí skoro všemu co ji povídám, jen to mluvení ji nejde, jenže čeština je těžká, já se ji učil tady ve škole osm let a když jsem chodil na akademii, tak jsem koukal co jsem ještě neznal."

Koch pokýval hlavou a odpoledne šel s holkou na Zemskou bránu, večer s Navrátilem do hospody a ráno povídá Honzíkovi.

"Poslouchej, to jsi vážně dělal jako kluk vůdce pašeráků? To jste doopravdy vydělali tolik peněz? Že si Gréta něco přibásnila nebo tomu nerozuměla."

"Co vám všechno navykládala nevím, ale opravdu jsme vydělávali denně jenom za cukrín devět stovek, to víte, my jsme účetnictví nevedli, ale já to asi před dvěma roky počítal jako domácí úkol a podle hodně hrubého odhadu jsme vydělali kolem osmdesáti tisíc. Vždyť když jsme skončili tak nám zůstalo ve

společné kase dvanác a půl tisíce. Já sám měl naspořených osm set padesát korun a co jsme si toho nakoupili mezi tím to nespočítá nikdo. Ale na to dělení nás dětí bylo tenkrát šedesát sedm. Spočítejte si to sám a dojdete taky k těm osmdesáti, ne li ke stu tisíci. Pak jsem to přepočítal podrobněji a to jsem došel ke sto třiceti tisícům a to nepočítám ten zabavený vozík, tam toho bylo asi za osm tisíc čisýho. To byla jediná ztráta za celou dobu."

"Dobrotivý Bože, čtrnáctiletý kluk vydělá sto šedesát tisíc marek za rok a půl!"

Pak si povídali o obchodě ještě asi tři hodiny a po těch třech hodinách byl z Honzíka vedoucí pražské pobočky firmy Kochfisch. Nežli Koch odjel povídá Navrátilom.

"Jen ji hoňte do práce, vypadá to, že ji to tady svědčí, a tak nežli v říjnu nastoupí do firmy v Praze ať vypadá k světu. To s tebou holka lítá? Vid'," obrátil se k Barčeti, "tady máš dvě stě marek, kup si nějaký pěkný šaty a chod'te tancovat, ale dohlídni na ni ať tady nezvlčí. Ji jsem taky nějakou marku strčil, a tak si raději pro ty šaty zajed'te do většího města aby to nebyl nějaký šunt. " To teda jo, to si holky zajely až do Hradce, taky se vyparádily až oči přecházely. Padlo na to celé dvě Barčiny stovky a ještě stovkou ji vypomohla Gretchen. Ta v tom Hradci utratila stovky čtyři.

Tak se holky hned příští sobotu vyparádily a šly tancovat, jenom jednou šli na tancovačku a právě na tý tancovačce padly do rukou pašerákům. Jako by to nestačilo sáhlo po nich i rameno spravedlnosti, prostě z náruče pašerácké je vyrvala náruč mladých financů. Holky neposeděli ani jeden taneček a domů se na ošlapaných nohách dostali až hodně pozdě navečer. Od té doby pašovaly.

To pašířský semínko do ní zasel Honzík při líčení nebezpečných situací, semínko zalili pašíři a pohnojili financi tenkrát na tancovačce. Vyklíčilo už samo přes noc a ráno již ze semínka byl košatý strom, k večeru pak strom nesl ovoce.

Oni totiž tyhle dvě si přes den udělaly pašeráckou skupinu ze čtrnáctiletých petrovických holek a hned po poledni už nakupovali u Braunera. Jen se napakovaly Barče spěchá bez paše do Čech okopávat brambory. Před večerem vyšla Gréta od Braunera bez paše a pěkně okatě si jde přes hranice, jenom sledovala kam Barče motýčkou mává, protože právě na tu stranu kráčel mladý financ. Ty nosičky vlekly košíky pořádný kus za Gretchen a dopadlo to skoro vždycky tak, že Gréta se dokázala s některým mladým financem na hranicích vybavovat i hodinu. Takovej ten mladej strnad tam tokal víc nežli tetřev hlušec a byl nejen hluchý, ale i slepý. Copak Barče, ta měla pašířinu v krvi, vždyť byla co by jedenáctiletá členkou ČSSD, ale pro Grétu to bylo něco naprosto nového. Romantika, tajemství, dobrodružství, rozptýlení a hlavně se učila česky. Vždycky se strnadem roztomile švitořila po česku, vždycky se od něho dozvěděla kdy bude nějaký ten mladý sloužit a kde. Vždycky ji taky

vysvobodila od povídání Hanče když po návratu pašerákyň pro ni došla, že je čas k večeři.

Tuhle tu zábavu ji zatlhl 29. září Beránek. Koukal z okna strážnice jaký je krásný slunečný den a uviděl svátečně vystojené lidi vracející se z králické pouti, koukal a povídá.

"Tak, dnes máme svatýho Michala, to bývá poslední pěkný den v roce, jdu to okouknout ven a taky jestli nějaký ten poutník nemá nekalý úmysly a plný pytel paše."

Jen vylezl na kopeček k Rothflössel už viděl Zajíce s jakousi d'oukou. Vybavoval se s ní, poskakoval okolo ní, tak nějak ji osahával, no bylo vidět na první pohled, že to není kontrola dokladů nebo osobní prohlídka. Opatrně se k nim přiblížil březovým náletem a opravdu to byl dost důvěrný pohovor, už už na ně chtěl vylétnout, ale stačil udělat sotva dva kroky když vyběhlo pět jiných holek z toho samýho křoviska. Instinkt velí, honem za nima, ale po třetím skoku mu noha uvázla v košíku, jen ta čokoláda v něm uložená zapraskala.

"Zajíc, za nima!" Zařval a rukou ukazuje kam holky běžely, pak se pustil do tý frajlinky. Kupodivu dokumenty měla, německý, kupodivu nezapírala, že byla s holkama v Německu, nezapřela ani tu čokoládu, že se nesmí přenášet prý nevěděla, ona je na handlu u Navrátilů teprve třetí měsíc a o tohle se nestará.

"Alé pán komisařek, nee to řekne se česky kominik, nain her Komisar? Ta fšechna cholka mě učila mluvila a rosumět česky, ja chtěla aby si smlslý, tady chudá kraj a cholka nevidět jak čokoladen koštovat. Tak ja brát do hospodin Štajnšulc a delat hostin, to jako odměn za namáchá, co by zme si nesmlsnul, pro ta ain pár čokoladu erár nebude chud, nebo chudovat? No co vy chtěla na mlády cholka dělat, dyť to měl čtrnácta rok, dala cholku do vězeň? To nemoc, to mladá, dyš ted' vim, še čokolád nenosit to ja už nepřinosit."

Holka mluvila ještě pěknou chvíli, dá se říci že Beránka úplně očarovala, umluvila ho, že ani nevěděl kdy zmizela. Zato Zajíc si to potom odskákal. Všechno to křoví musel vysekat aby byl úsek přehledný. A jak to skončilo? Jako většina tehdejších románů a filmů. Chudý Honzík velkou kariéru udělal ve firmě Kochfisch. Stal se nejen ředitelem, ale i zetěm pana Kocha a vždycky potom když s manželkou Gretchen přejížděli hranice nějakou tu maličkost pašovali, ne že by trpěli nouzí nebo chtěli zbohatnout ještě víc. Pro potěšení a ze zvyku to dělali.

Zdeněk Žižka měl né velký statek v Klášterci a bratrance Jana v Americe. Hoši spolu vyrůstali na statku, a když jejich tátové viděli, že statek dvě rodiny těžko uživí, mladší se rozhodl emigrovat s rodinou do USA. Hoši si jednou ročně psávali, jen Zdeněk obdržel psaní, každému vykládal, jak v Americe se dobře žije, obzvláště v Texasu kde bratranec pracoval na otcově

ranči. Jan, který se nyní jmenoval Yan a byl povahy dobrodružnější, se zapletl do obchodu s lihovinami, což za prohibice nebylo v USA žádoucí, a tak když byl stíhán policií různých amerických států i policií federální, rozhodl se k návratu do rodných Čech. Prodal ranč, dědictví po rodičích, přidal dolárky z činnosti u mafie a když všechno sečetl, usoudil, že má peněz dost do konce života. Žena

od něho utekla již dávno, děti neměl, a tak pro něj odjezd na rodnou hroudu do Čech nebyl nijak traumatický. Přivezl si tučné konto, mnoho fotografií, něco šatstva a opravdický kolt. Ten kdyby měl kolečka dal by se nazývat polním kanonem.

Ani rodiče Zdeňkovi už nežili, a tak se Jan nastěhoval na výměnek k bratranci. S úsměvem poplatil dluhy které statek tížily, vždyť těch pár tisíc korun bylo k smíchu když se převedly na pevnou měnu US dolaru a začal navštěvovat své spolužáky a kamarády. Nejenom kamarády, ale i hospodu u mostu kde dosti často platil útratu za pašeráky, kteří mu vykládali o svých cestách za výdělkem. To bylo něco pro uši starého mafiána, mafiánem kdysi byl, teď byl již jen starým, neboť padesátka dávno minula.

Brzy přibyli do bratrancovy stáje dva koně, dobří jezdeckí koně. Je faktem, že Jan pomáhal bratranci na poli i lukách a za výměnek i jídlo platil. Ale proboha, na co v malém hospodářství jezdecký kůň, natož dva? Honza Texas, tak byl nyní nazýván, věděl. Často zajížděl oba koně a to ponejvíce podle Orlice nahoru a taky k Bartošovicím a k Adamu. Vždyť mnoho let strávil na ranči co by kovboj. Z původního šviháckého ústroje mnoho nezbývalo, brzy začal nosit šat, kterým se odívali místní sedláci a dřevaři. Splynul tak po čase s okolím i když přezdívkou Honza Texas mu zůstala. Zůstala mu i dobrodružná povaha a mysl mafiána, prostě stal se z něho pašíř.

Několikrát sice navrhoval Josefu Altmanovi reorganizovat pašířskou síť dle amerického vzoru Al Capona, ale neuspěl. Český pašíř je konzervativní, neumí si představit honičku silných automobilů mezi stromy na Adamu nebo u Zemské brány. Dokonce při líčení překonávání kamenitého toku Divoké Orlice v obojživelném automobilu a palbou ze samopalů vstávaly otrlým pašířům vlasy na hlavě i s čepicemi.

A tak začal Honza Texas jezdit sám, jako byl zvyklý jezdit sám po Llanu Estacadu. Vlastně nebyl sám, doprovázeli ho jeho koně. Nejčastěji spolu cválali podle Orlice k Zemské bráně, přes Červený potok přeskočil a byl v Německu. Proběhli koně Rothflössel a ve Steinbachu u Braunera nakoupil.

Zpátky stejnou cestou nejezdil, vždy udělal malou okliku, ale Českým Petrovicím se vždy vyhnul.

Mnohokrát jej financi viděli jak na jednom koni jede a druhého vede, ale nezadrželi jej nikdy. Nohy koně jsou delší a rychlejší nežli nohy financů. Všeliké léčky a tenata nebyly nic platné. Kdo to je se financi dozvěděli brzy, co pašuje se dozvěděli taky rychle, ale že pašuje hlavně kořalku se dozvěděli až z oběžníku, který odvolávající se na jeho minulost, dorazil až po čase.

Nepomohly dlouhé výslechy, nebylo nic platné prohledávat obydlí Jana Žižky, pašované zboží nikdy domů nedovezl. Rozestavené hlídky viděli Žižku cválat na koni jen z dálky a pokaždé na jiném místě. Jednou jedinkrát svítla naděje, když Růžička s Koníčkem odpočívali po bouřce u přeraženého smrku který zatarasil cestu u Ledříčkovy skály. Na cestě zaduněla kopyta a ze zatáčky se vyřítili dva koně. Oba financi se hnali ke koním s pokřikem "Stůj! Finanční stráž!" Jen dokřičeli, od postavy v sedle se dvakrát zablesklo a padly dvě rány. Koně se vzepjali, otočili, uháněli zpět a okolo zkoprnělých financů proletěli ještě čtyři olovění čmeláci. Strnadi ještě chvíli stáli pohybu neschopní, líce bledé a ruce bezmocně svěšené.

"Fuj tajfl!" zaklel Růžička "Pane kolego, mám dojem, že jsme se podruhé narodili. Jeden jdeme na strážnici a druhý za Žižkou, kam chcete?"

"Já jsem mladší poletím za Beránkem, vy běžte k Žižkom."

Než doběhl na strážnici, nežli Beránek vyslechl hlášení a sehnal mužstvo, uběhlo hodně času. Další čas uplynul nežli se přesunuli na Žižkův statek, tam nastala prohlídka, důkladná a znovu bezvýsledná. Koně stáli ve výběhu a po takovém čase nebylo možné poznat zda mají za sebou dlouhou cestu, když se jich Koníček ptal, "Kde jste byli dneska, hajtry?" dokonce se po něm ani neohlédli.

Zatím ve výměnku se ptá Beránek. "Kdepak máte revolver, pane Žižka?"

"Támhle pod polštářem, jako dycky." Beránek vytáhne kolt zpod polštáře čichne k hlavni. "Zbrojní olej, co? Kdypak jste to čistil naposledy?"

"Ále, ani nevím. To víte sám, jak si člověk zvykne, tak to čistí jako boty. Vždyť je to ochrana a ta musí fungovat, tak se tomu musí nějaká péče taky dát." "Tak víte co, pane Žižka, půjdete s námi a kolt se zabavuje. Patrony máte kde?"

"To mne zatýkáte? Za co? Patrony jsou támhle v šuplíku."

Opět vyslýchali Žižku v Petrovicích, tam se jim smál. Vyslýchali jej v Žamberku, tam se s nimi nebavil a v Hradci na ně byl dokonce sprostý. Mezitím našli po dlouhém hledání u Ledříčkovy skály ve stromu jednu kulku, opatrně ji vyňali, pokochali se její velikostí, prokleli Honzu Texas a odvezli ji k expertize. Ta potvrdila totožnost střel i rýhování revolveru v držení Jana Žižky

Na dotaz jak se tam střela dostala odpověděl Žižka s patřičným vulgárním doprovodem.

"To vím úplně přesně, pár dní to je co sem tam viděl nějakýho ptáka, tady mu možná říkají strnad, mlátil zobákem, nasral mě a tak jsem po něm picnul. No samozřejmě jsem netrefil a von na druhou nečekal. Však už taky dobře nevidím, ruce se mi třesou a co je menčího než Indián to netrefím."

Dohadovali se takhle asi měsíc a pak ho pustili. Za tu dobu vyškolil Beránek své ovečky skoro jako indiánské stopaře. Chodili sklonění, sledovali kdejakou stopu, kdejaký selský povoz a četli koňské stopy lépe než Vinetou.

Když Jan Žižka opouštěl vyšetřovací vazbu odnášel si sebou nejenom svůj kolt, ale i nenávisť k výkoně moci a finanční strážní. To bylo skoro na konci října a okolo řeky po ránu bývala jinovatka. Koníčci trávili většinu času ve výběhu a Žižka v hospodě. Tam vedl dlouhé besedy s pašeráky a hlavně nasazoval psi hlavu strnadům. Dobře věděl, že je sledován a hlídán, proto často vyjel k hranicím a na nečekaných místech mizel. Tak uběhl podzim a zima, Žižka seděl doma nebo v hospodě. V půli února přišla obleva a za tři dni po sněhu ani památky. Podle řeky vyrazily první petrklíče a s nimi vyrazil i Honza Texas, taky podle řeky, ale do Steinbachu.

Svolal Beránek mužstvo a pronesl k nim dlouhou řeč.

"Toho Žižku musíme dostat. Od zítřka budou dva chlapi sledovat Steinbach a Braunerův dům. Jak se tam objeví koně nebo Žižka, jeden přiběhne sem a druhý bude pozorovat dál kterým směrem Žižka odjede. Já mám slíbené dva motocykly a s nimi budeme objíždět tu stranu, kam Žižka zamíří s pašem. Někde to musí schovávat a já si myslím, že to někomu předá a ten s tím jede hned dál a taky si myslím, že ten někdo daleko od cesty nebude."

Jako obvykle měl Beránek pravdu, protože nadřízení mají vždycky pravdu.

V ty dny, kdy Žižka objížděl za pašem se vždy po okolních vesnicích pohybovala malá dýchavičná nákladní Praga. To faktor z Jablonného vykupoval knoflíky které lidé šili doma.

Pak štěstí přálo připraveným a to financí byli. Hlavně byli připraveni rychle nasednout na dva silné motocykly které mezitím dostali. Pomalu nespali jak je ošetřovali, leštili, seřizovali a hlavně se hádali, kdo na nich bude jezdit.

Dohadování jim přerušil Žižka, zrovna v této pro ně tak důležité chvíli si klidně vyrazil na nákup. Aby starostí bylo víc o chvíli později prskala faktorova pragovka okolo strážnice směrem k Mladkovu. Polovina mužstva uháněla na kolech a motocyklech za ním. Na silném motocyklu Čechie Vrána přímo letěl. Jindy by se rychlou jízdou opájel, nyní jen sledoval silnici a okolí. Když se přehoupł přes vrchol stoupání a sjížděl ostrými zatáčkami nad Německé Petrovice uviděl nákladňáček odbočovat doprava ke Kostelnímu vrchu. Dojel Vrána do Německých Petrovic u kaple se otočil a jel zpět, cestou mával na ostatní finance které potkával, aby se vrátili. Pod Kašparovou chatou jim vysvětlil kam zamířil faktor a poslal Ptáčka a Fógla aby se nenápadně dostali k faktorovu autu a ostatní hnál na hranici, aby zjistili, zda Žižka pojede také tím směrem.

Ptáček a Fógl opravdu viděli faktora a Žižku jak přerovnávají věci s koní do auta. To už Ptáček letěl na strážnici a Beránek hned telefonoval na četnickou stanici do Jablonného, aby zadrželi faktora pokud možno před městem a nenápadně. Znovu jede Čechie řízená Vránou a s Beránkem vzadu k Mladkovu. Míří na Jablonné. Jen vyjeli za Těchonínem na kopec v dáli uviděli Pragovku. Dohnali ji na přejezdu v Jamném, nákladáček přeskákal koleje párkrát škytl a zůstal stát. Oba financi sesedli a zkoušeli auto roztlačit, marně.

"Máte provaz?" Ptá se Vrána, faktor měl. Přivázali Pragu za Čechii, Beránek přisedl k faktorovi a podivné spřežení se pomalu vydalo na cestu do Jablonného. Dovezli faktora domů a stavili se na kafe. Bylo to hořké kafe, hodně hořké, pro faktora, strnadi mohli sladit, měli čím, v autě bylo čtyřicet kilo cukrínu. Dokonce si mohli udělat malý ohňostroj co patron a pistolí značky Walter v autě našli. Dlouho si povídali, obzvláště o celních předpisech a taky mluvili o tom, jak dlouho bude faktor dýchat zamřížovaný vzduch.

Byla pozdní noc když se dohodli, nebylo potřeba ani třiceti stříbrných a zradil Jidáš faktor svého Pána, stačil poze příslib mírnějšího trestu. Ano, měl čekat za Zemskou bránou na odbočce k Americe příští pátek.

Nastal pátek, poslední den amerického fantoma. Pragovka opravena a řízená samotným Beránkem zaparkovala na smluveném místě, prosluněný okolní hvozd lákal k odpočinku, však taky za každým keříkem, za každým smrčkem ležel strnad. Neodpočívá, potí se v upjaté uniformě a čeká.

Tu v lese křup, tu v lese klap, blíží se dva koně. Beránek vystoupí z rozpálené kabiny a praví.

"Jane Žižko, zatýkám vás."

Odpovědi jsou pouze dvě rány z koltu. Dosud klidný les odpoví deštěm olova z karabin příslušníků finanční stráže. Brání svého nadřízeného, hájí svoje životy. Vyprchal život z těla Jana Žižky na dohled od Ameriky. Ne Ameriky co je za mořem, ale u samoty se stejným jménem kousek nad Kláštercem.

Sedlák Helmut Oppa zdědil pole, louku i malý lesík na Dvorském kopci nad Lichkovem a statek hned pod kopcem. Jeho bratr Adolf koupil z dědického podílu chalupu hned vedle a živil se kolářstvím. Měli ještě tři sestry, ale dvě se provdali do Bobišova a třetí do Schönaue.

Někdy navštívily sestry rodný statek v Čechách, jindy přišli bratři na návštěvu do Německa, poseděli, popovídali a šli domů, přes Dvorský kopec to není ani

hodina. Samozřejmě, že si přinesli novinky a něco do domácnosti, co v Čechách bylo dražší nebo nebylo vůbec. Když jeli z pole od hranic, také někdy pod senem nebo bramborama lecos přivezli.

Jednou takhle seděli v Bobišově u švagra a ten povídá.

"Adolf, udělej mi vůz, tady jsou strašně drahý a já nový už potřebuju."

Udělal Adolf vůz, co by pro švagra neudělal, práce moc nebylo, krize na krku, lidi šetřili a švagr alespoň živobytím se odvděčil. V neděli zapřahli koně do nového vozu a obě rodiny vyjely do Bobišova. Zašli do kostela, do hospody, oběd snědli a švagr povídá.

"To povedeš ty koně zpátky? Nech je tady taky, já je dobře prodám. Vojsko v Kladsku nakupuje a platí jako nikdo jinej. Já tam prodal dva, ty předloňský a dostal za ně tolik peněz, až jsem koukal. Před týdnem si koupil Katzer, jako soused, u vás v Boříkovicích pěknýho grošáka, tříletýho, a dostal o dvě stě marek víc, nežli za něj zaplatil. A ty Adolfe, když uděláš vozy ještě dva, tak bych na ně kupce taky měl."

Od té doby často některý z bratrů zajížděl navštívit svého švagra. V neděli na služby Boží zašli, popovídali a za tmy kráčel domů, ovšem s pořádným ruksakem. Později jezdili raději všední den odpoledne, lidé se jich začali ptát co tam celou neděli dělají, že je neviděli přijíždět domů. Ve všední dny si sousedi hledí práce a nezevlují po druhých.

Helmutu Oppovi přibyla práce, musel jezdit po trzích a shánět koně. Byl vybíravý, kupoval pouze hnědáky. Časem se smluvil s handlíři a ti mu dodávali koně přímo domů, ovšem nepravidelně, a tak jich měl zakrátko okolo statku i malé stádo. Ovšem nevadilo to sedláku Oppovi, každému co se ptal říkal, že je má na chov a opravdu je choval jako oko v hlavě. Ne, že by zanedbával hospodářství, ale koně byli přednější. Jen bratr dodělal vůz, zapřahli a jeli do Bobišova, rodina je rodina, pobesedovat se musí a kdo by si na vystrkově kde lišky dávají dobrou noc a přejí dobré ráno všiml, že do Němec jedou s vozem a zpátky přijdou obtíženi ruksakem pěšky. Šlo to všechno dlouhá léta bez problémů.

Ty nastaly brzy po nastoupení Dezidera Nagy na praktikantské místo. Ten se v koních vyznal, joj boha a ako vyzná, jeho rodina s koňmi totiž obchodovala. Jednou povídá Beránkovi.

"Pán hlavný, čo ja viem, každý gazda svoje kone dlho chová než jich na trh dodá. Ten Oppa má ich tak mesiac a jsú preč. Právda, sú všetky hnedé, skoro stejné, ale presto každý iný. A farbí ich, čo majú biele to natre masťou na topánky, na čo je farbí, veď to každý vidí. Aj som si všimol, jedú do Bobišova s vozom a kočarik majú pod kolňou. Veď každý iný by zapriahol ľahký kočárik keď ide na navštevu."

Beránek několik dní přemýšlí, potom si říká, ten hoch má vlastně

pravdu, ten se v koních vyzná. A s vozem na návštěvu, to je taky divné. Že on bratr udělá vůz a i s koňmi ho prodají v Německu. Pak si promluvil s Nagym.

"Ten Adolf Oppa dělá zase vůz? Dělá, že jo? Až ho bude mít skoro hotový, tak si vezměte na hlídku trochu barvy a nenápadně vůz označte, aby nebylo nic poznat. Chytit se taky nenechte, to by byl průšvih a pak hlídat kdy vůz zmizí."

Uplynul týden a sedlák Oppa jede do lesa. Ovšem ne pracovat, lesem jen projede a již sjíždí k Bobišovu, hned na to hlídající Fiala spěchá na strážnici. K večeru vede Beránek zesílenou hlídku na Dvorský kopec, nenápadně je rozmístí podél hranice a oči upřené na modrou stranu čekají.

Tma zhoustla, měsíc skoro v úplňku stříbří okolí a arie cvrčků narušuje tlumený klapot kopyt. Ale odkud? Z české strany, tam odtud nikoho nečekají, přesto vidí koně vedeného temnou postavou. To už je vidět i slyšet dalšího koně, tentokrát od Bobišova a u něj postavy dvě. Bobišovská skupina byla rychlejší, a tak se všichni potkali kousek od hranice na české straně. Jedna postava drží oba koně a dvě překládají pytle.

Dále vše pobíhá jako již mnohokrát. Svit baterek "Stůj! Finanční stráž!" a zadržení obou bratrů Oppových navíc s jejich švagrem. V pytích bylo pašovaného zboží požehnaně a pro vůz s koňmi si zašli němečtí financí druhý den ráno. Za tlustá břicha se smíchy popadali když si přečetli tesařskou tužkou na spodku vozu nápis "Ich bin czempészwagen." Nagy totiž v noci, kdy označoval vůz na dvoře koláře Adofa, v rozčilení si nevzpoměl na české slovo pašerák, ani na německé "Schmuggler" a psal v rodné maďarštině.